

Ministerstwo Rozwoju i Techn
RPW/52200/2022 P
Data: 2022-05-30

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Małgorzata Motylow

KGP.410.001.01.2022

Pan Waldemar Buda
Minister Rozwoju i Technologii
Ministerstwo Rozwoju i Technologii
Pl. Trzech Krzyży 3/5
00-507 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/001 Wykonanie budżetu państwa w 2021 r. w części 20 – Gospodarka

*zmienione zgodnie z treścią
uchwały Kolegium Najwyższej Izby Kontroli Nr 23/2022 z dnia 18 maja 2022 r.*

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 50 00, F +48 22 444 57 93
nik@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Ministerstwo Rozwoju i Technologii, PL. Trzech Krzyży 3/5, 00-507 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Waldemar Buda, Minister Rozwoju i Technologii, od 8 kwietnia 2022 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: <ul style="list-style-type: none">– Piotr Nowak, Minister Rozwoju i Technologii, od 26 października 2021 r. do 7 kwietnia 2022 r.,– Mateusz Morawiecki, Prezes Rady Ministrów, wykonujący od 12 sierpnia 2021 r. do 25 października 2021 r. obowiązki Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii,– Jarosław Gowin, Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Rozwoju, Pracy i Technologii od 6 października 2020 r. do 11 sierpnia 2021 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji.
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Renata Patkowska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KGP/1/2022 z 4 stycznia 2022 r.2. Zdzisław Kaszuba, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KGP/2/2022 z 4 stycznia 2022 r.3. Adam Kazimierzczuk, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KGP/3/2022 z 4 stycznia 2022 r.4. Halina Jabłonowska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KGP/22/2022 z 26 stycznia 2022 r.5. Sławomir Grzelak, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr KGP/23/2022 z 28 stycznia 2022 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str.1-10)</p>

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2021, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 20 – Gospodarka.
Zakres kontroli	Ocenie podlegały w szczególności: <ul style="list-style-type: none">– działania związane z egzekucją dochodów budżetowych,– realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,– sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2021 r. w zakresie operacji finansowych,– prowadzenie ksiąg rachunkowych w zakresie odnoszącym się do dochodów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań,– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości i rzetelności sporządzania sprawozdań i prowadzenia ksiąg rachunkowych,– nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust.1 i 2 ustawy o finansach publicznych² (dalej ufp), w tym:

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

² Dz. U. z 2021 r. poz. 305, ze zm.

- a) nadzór nad wykonaniem planów finansowych podległych jednostek,
- b) nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji wypłaconych z budżetu państwa w części 20 – Gospodarka.

Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego oraz badanie skuteczności podejmowanych przez dysponenta działań windykacyjnych.

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:

- analiza stanu należności pozostałych do zapłaty,
- szczegółowa kontrola windykacji zaległości,
- analiza realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,
- kontrola prawidłowości zmian budżetu dokonywanych w części 20 – Gospodarka w trakcie roku budżetowego,
- kontrola prawidłowości zmian wynikających z podziału rezerw celowych,
- kontrola prawidłowości dokonanych blokad,
- kontrola przestrzegania ustalonych dla części 20 – Gospodarka limitów wydatków, w tym limitów środków na wynagrodzenia,
- kontrola wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych,
- szczegółowa analiza wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,
- kontrola prawidłowości udzielania i realizacji wybranych zamówień publicznych,
- analiza przyznania, wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji,
- analiza stanu zobowiązań,
- dokonanie przeglądu analitycznego ksiąg rachunkowych prowadzonych dla Ministerstwa Rozwoju i Technologii³ i dla części 20 – Gospodarka,
- szczegółowa kontrola wybranych zapisów i dokumentów księgowych,
- analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań,
- analiza stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań i prowadzenia ksiąg rachunkowych,
- analiza stosowanych przez dysponenta instrumentów nadzoru nad wykonaniem budżetu państwa i budżetu środków europejskich przez podległe jednostki finansowane w ramach części 20 – Gospodarka.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe kontrolowanej działalności.*

III. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2021 r. w części 20 – Gospodarka.

³ Dalej: Ministerstwo lub MRIT.

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że w części 20 – Gospodarka minister właściwy do spraw gospodarki⁵ rzetelnie wykonywał zadania dochodzenia należności, a brak efektów podejmowanych przez niego działań w tym zakresie wynikał z przyczyn od niego niezależnych. Wydatki z budżetu państwa i z budżetu środków europejskich zostały dokonane w sposób legalny i celowy. Zrealizowane w 2021 r. wydatki zapewniły wsparcie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki, wsparcie inwestycji i promocję gospodarki polskiej za granicą oraz sfinansowanie kosztów funkcjonowania Ministerstwa. Stwierdzone nieprawidłowości, dotyczące opóźnionego wydania dwóch rozporządzeń oraz wyłonienia wykonawców czterech umów z pominięciem obowiązkowej procedury rozeznania rynku, ze względu na niewielkie znaczenie dla całokształtu działalności objętej kontrolą, nie wpływają na ocenę ogólną.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość rocznych sprawozdań budżetowych za 2021 r. oraz sprawozdań za IV kwartał 2021 r. w zakresie operacji finansowych. Księgi rachunkowe, w zakresie dochodów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań prowadzono prawidłowo.

Dysponent części prawidłowo wywiązywał się z obowiązku sprawowania nadzoru, o którym mowa w art. 175 ufp.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częstkowej⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Dochody budżetowe – windykacja należności

Opis stanu
faktycznego

W *ustawie budżetowej na rok 2021*⁷ zaplanowano dochody w części 20 – Gospodarka w kwocie 47 544,0 tys. zł. Faktycznie zrealizowane dochody wyniosły 62 973,5 tys. zł i były wyższe o 32,5% od wielkości planowanej i o 4,4% wyższe od dochodów faktycznie uzyskanych w 2020 r. Wyższe niż planowane wykonanie dochodów wynikało zasadniczo z wyższej niż planowana wpłaty zysku przez Urząd Dozoru Technicznego (UDT), wpłaty wynikającej z zakończenia postępowania sądowego z powództwa podmiotu zewnętrznego, zwrotów dotacji (wraz z należnymi odsetkami) – w związku z niespełnieniem przez beneficjentów warunków umowy bądź wypowiedzenia umowy przez beneficjenta.

Najwyższe kwotowo dochody uzyskano z tytułu wpłaty zysku przez UDT⁸ 35 806,3 tys. zł (56,9% zrealizowanych dochodów), wpływów z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych 19 950,8 tys. zł (31,7% zrealizowanych dochodów) oraz z wpływów ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności 2 525,7 tys. zł (4,0% zrealizowanych dochodów).

Na koniec 2021 r. należności pozostałe do zapłaty w części 20 – Gospodarka wyniosły 742 559,0 tys. zł i były wyższe od należności pozostałych do zapłaty na koniec 2020 r. o 29 581,4 tys. zł, tj. o 4,1%. Wzrost należności w zakresie dysponenta głównego wynikał zasadniczo z nieuregulowanej należności w kwocie 23 848,2 tys. zł z tytułu zwrotu dotacji celowej wraz z należnymi odsetkami w związku z rozwiązaniem umowy z Xeos sp. z o.o. Należność ta została spłacona w dniu 11 stycznia 2022 r.⁹ Ponadto odnotowano nieuregulowane należności z tytułu: decyzji o udzieleniu pomocy na restrukturyzację w formie pożyczki wydanej przez Agencję Rozwoju

⁵ Dalej: Minister, odpowiednio Minister Rozwoju, Pracy i Technologii lub Minister Rozwoju i Technologii.

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ *Ustawa budżetowa na rok 2021* z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz. U. poz. 190, ze zm.).

⁸ Zgodnie z art. 60 pkt 2 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym (Dz.U. z 2021 r. poz. 272) – 30% zysku netto UDT przeznaczają się na wpłatę do budżetu.

⁹ Wyjaśnienia Dyrektora Departamentu Budżetu i Finansów (dalej: DBF). Pismo IK: 1974240 z 22 marca 2022 r.

Przemysłu SA¹⁰ w kwocie 221,1 tys. zł, kosztów egzekucyjnych, a także naliczonych odsetek od niuregulowanych należności.

Zaległości netto na koniec 2021 r. wyniosły 712 935,8 tys. zł i były wyższe od zaległości netto na koniec 2020 r. o 29 305,1 tys. zł, tj. o 4,3%. Wzrost zaległości wynikał z niuregulowania należności przez spółkę Xeos oraz naliczonych odsetek od niuregulowanych należności. Wysoka kwota należności od tej spółki wpłynęła istotnie na wzrost zaległych należności nie starszych niż trzy lata (powstałych po 1 stycznia 2019 r.) – do kwoty 45 868,9 tys. zł, tj. o 188,2%. Zaległości te stanowiły 6,4% zaległości w części 20 – Gospodarka.

(akta kontroli str. 175-178, 356-363)

W roku 2021 Ministerstwo nie przejęło należności w zakresie części 20 – Gospodarka od innych podmiotów. Nie stwierdzono także przypadków przedawnień w dochodzeniu należności.

(akta kontroli str. 301)

Zadania komórek organizacyjnych w zakresie kontroli terminowości zapłaty należności zostały określone w zarządzeniu nr 1 Dyrektora Generalnego MRiT z 28 stycznia 2019 r. w sprawie postępowania z należnościami w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii¹¹. Zarządzenie to obowiązywało do 22 grudnia 2021 r., w tym dniu zostało zastąpione zarządzeniem nr 7 Dyrektora Generalnego MRiT z 22 grudnia 2021 r. w sprawie postępowania z należnościami w Ministerstwie Rozwoju i Technologii¹².

W *zarządzeniu nr 1* uregulowano m.in. zasady współpracy pomiędzy komórką finansową (DBF) a komórkami merytorycznymi w zakresie kontroli terminowości zapłaty należności. Zgodnie z tymi zasadami, DBF, po ujęciu w księgach nowych należności, sprawdzał ich termin zapłaty poprzez porównanie terminu wymagalności z terminem wpłaty lub jej braku. Następnie, po jego upływie, na bieżąco przekazywał informację o wpłacie lub jej braku do komórki prowadzącej obsługę merytoryczną danej należności. Komórki prowadzące obsługę merytoryczną również we własnym zakresie prowadziły kontrolę terminowości zapłaty należności.

Według *zarządzenia nr 1* zadania w zakresie ustalania, monitorowania i egzekwowania zapłaty należności zostały powierzone komórkom merytorycznym Ministerstwa (komórkom wiodącym). Zarówno DBF, jak i Departament Prawny¹³ Ministerstwa zapewniały wsparcie w tym procesie.

W *zarządzeniu nr 1* uregulowano m.in. obieg dokumentów i informacji dotyczących należności, zasady kontroli terminowości zapłaty należności, podejmowanie działań w celu windykacji lub egzekucji oraz procedury umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych.

Do zadań DBF należała bieżąca ewidencja należności, ich weryfikacja i kontrola terminowości wpłat. DBF sporządzał kwartalne zestawienie sald należności, dla których upłynął termin płatności, a następnie przekazywał je do właściwych komórek wiodących oraz odpowiednio do DP lub Biura Dyrektora Generalnego¹⁴, w celu weryfikacji wysokości należności oraz analizy podjętych działań dotyczących ich odzyskiwania.

(akta kontroli str. 280-300, 302)

W ramach kontroli szczegółowym badaniem objęto 10 należności (pięć najstarszych, cztery największe¹⁵ – oprócz spółki Xeos, oraz wybraną na podstawie doboru

¹⁰ Dalej: ARP SA.

¹¹ Niepublikowane. Dalej także: *zarządzenie nr 1*.

¹² Niepublikowane. Dalej także: *zarządzenie nr 7*.

¹³ Dalej: DP.

¹⁴ Dalej: BDG.

¹⁵ Należności: Montana Aussenhandelsgesellschaft GmbH, Jadwiga Michta oraz Centrum Rekreacyjno-Konferencyjne Jurajski Park Wodny sp. z o.o., Rolimpex-Srem Sp. z o.o. w likwidacji, Ekoprofit sp. z o.o.,

celowego należność od Polskiego Instytutu Ekonomicznego). Łączna kwota badanych należności wynosiła 29 547 tys. zł, co stanowiło 4,1% zaległości netto. Windykację tych należności prowadził Departament Jednostek Nadzorowanych i Podległych¹⁶ przy wsparciu DP i DBF. W okresie objętym kontrolą podejmowano działania egzekucyjne, w tym próby ustalenia dłużnika, bądź jego następców prawnych ponoszących odpowiedzialność za zobowiązania, od których przysługuje należność, ujawnienia majątku dłużnika, zgłoszenia wierzytelności do syndyka, zawarcia ugody z członkami zarządu zadłużonej i niewypłacalnej spółki. Podejmowano również próby wyegzekwowania należności od członków zarządu spółki w upadłości. Działania te nie doprowadziły jednak do wyegzekwowania należności.

W ramach badania windykacji należności poddano analizie kwartalne monitorowanie przez DNP działań windykacyjnych podejmowanych na rzecz Skarbu Państwa¹⁷ przez ARP SA oraz Bank Gospodarstwa Krajowego¹⁸. NIK nie wnosi uwag do działań monitoringowych DNP. Zarówno ARP SA, jak i BGK, na podstawie porozumień zawartych z Ministrem prowadziły windykację należności zlikwidowanego Funduszu Restrukturyzacji Przedsiębiorców¹⁹ (w łącznej kwocie 638 443,8 tys. zł) oraz zlikwidowanego Funduszu Kredytu Technologicznego²⁰ (łączna kwota 6 996,9 tys. zł). Łączne należności windykowane przez ARP SA i BGK stanowiły 90,5% ogółu zaległości netto. Należy przy tym zauważyć, że zgodnie z art. 33b ust. 1 pkt 3 oraz ust. 4 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym²¹ wpływy z tytułu dochodów po Funduszu Restrukturyzacji Przedsiębiorców nie stanowią dochodów ministra właściwego do spraw gospodarki i powinny zostać przekazywane na przychody funduszu celowego – Fundusz Inwestycji Kapitałowych.

Decyzją z dnia 3 września 2020 r. (decyzja zwrotowa) Minister Rozwoju określił, w stosunku do Polskiego Instytutu Ekonomicznego (PIE)²², przypadającą do zwrotu kwotę dotacji jako wydatkowaną niezgodnie z przeznaczeniem, w wysokości 2 290 712,8 zł wraz z odsetkami od tej kwoty, w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia 10 kwietnia 2018 r. do dnia zwrotu tej kwoty. Dodatkowo w przedmiotowej decyzji Minister Rozwoju określił zwróconą w związku z rozliczeniem dotacji, kwotę dotacji wydatkowanej niezgodnie z przeznaczeniem w wysokości 25 976,9 zł wraz z niezwróconymi odsetkami od tej kwoty w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia 10 kwietnia 2016 r. do dnia 4 października 2018 r. (dzień zwrotu ww. kwoty), tj. 1 019,0 zł. Jednocześnie Minister Rozwoju zobowiązał PIE do dokonania zwrotu wskazanych wyżej kwot, na rachunek pomocniczy Ministra Rozwoju.

Polski Instytut Ekonomiczny nie uznał zasadności zwrotu kwoty dotacji określonej w decyzji Ministra Rozwoju z dnia 3 września 2020 r. i nie zwrócił kwoty dotacji w niej określonej. W dniu 22 września 2020 r. Polski Instytut Ekonomiczny wystąpił do Ministra Rozwoju z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy zakończonej decyzją

Stanisław Kocańda oraz Chłodnie Zgoda sp. z o.o. – poręczyciel wekslowy, Gmina i Miasto Elbląg (spadkobierca A. Bączkowskiego), Szczecińskie Zakłady Graficzne S.A., Alfa sp. z o.o. w likwidacji, Zakłady Przetwórstwa Tworzyw Eko-Pet sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej.

¹⁶ Dalej: DNP.

¹⁷ Dalej: SP.

¹⁸ Dalej: BGK.

¹⁹ Z dniem 1 stycznia 2017 r.

²⁰ Z dniem 1 stycznia 2018 r.

²¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 1933.

²² Zobowiązanie PIE wynika z faktu że jednostka ta, na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o Polskim Instytucie Ekonomicznym (Dz. U. poz. 1735) przejęła zobowiązania Instytutu Badań Rynku, Konsumpcji i Koniunktur – Państwowego Instytutu Badawczego, który niewłaściwie rozliczył otrzymaną dotację celową na podstawie umowy z Ministrem Rozwoju z 10 kwietnia 2018 r.

Ministra Rozwoju z 3 września 2020 r. w sprawie zwrotu środków dotacji celowej wraz z odsetkami.

Na skutek ponownego rozpatrzenia sprawy Minister decyzją z 1 października 2021 r. utrzymał w mocy (co do zasady) decyzję z 3 września 2020 r. PIE został ostatecznie zobowiązany do zwrotu ww. kwot. Decyzja została doręczona PIE 4 października 2021 r.

W dniu 8 października 2021 r. do MRiT doręczony został wniosek PIE o udzielenie ulgi umorzenia kwot dotacji celowej wraz z odsetkami. Decyzją z 28 stycznia 2022 r. Minister Rozwoju i Technologii odmówił udzielenia wnioskowanej ulgi w spłacie. W dniu 17 lutego 2022 r. PIE wystąpił do Ministra Rozwoju i Technologii z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy zakończonej decyzją Ministra Rozwoju i Technologii z 28 stycznia 2022 r. w sprawie ulgi. Do czasu zakończenia kontroli²³ NIK powyższa sprawa nie została sfinalizowana.

(akta kontroli str.280-300, 305, 364-398)

Do badania wytypowano pięć najstarszych należności, których termin płatności upłynął. Ich windykacja leżała w gestii DNP. Łączna kwota tych należności wyniosła 7 487,0 tys. zł, co stanowiło 1,1% zaległości netto. Terminy płatności należności przypadły na lata 1999-2005. Wobec tych należności podejmowano działania windykacyjne, w tym postępowania egzekucyjne, także w przypadkach przedawnień. Działania te były jak dotychczas bezskuteczne z powodu braku ustalenia siedziby dłużnika lub braku majątku umożliwiającego pokrycie długu.

W przypadku należności od dłużnika Stanisława Kocańdy oraz Chłodnie Zgoda sp. z o.o. – poręczyciel wekslowy (4 264,6 tys. zł), w związku z bezskutecznymi postępowaniami egzekucyjnymi, Minister wystąpił do sądu o wyjawienie majątku Stanisława Kocańdy. Postanowieniem z 8 grudnia 2021 r. sąd nakazał złożenie wykazu majątku przez dłużnika. Według wyjaśnień Dyrektor DNP po uprawomocnieniu się tego postanowienia wierzyciel rozważy wystąpienie z kolejnym wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego²⁴.

W przypadku należności od spółki Szczecińskie Zakłady Graficzne S.A. (2 581,1 tys. zł) w dniu 30 grudnia 2019 r. Minister Rozwoju zatwierdziła *Protokół stwierdzający nieściągalność należności*. Tym niemniej, należność ta została zaksięgowana z powrotem do ewidencji bilansowej z dniem 31 grudnia 2019 r.²⁵ Jak wynika z wyjaśnień²⁶ Dyrektor DBF, wyksięgowanie należności SZG SA będzie możliwe po spełnieniu odpowiednich przesłanek wynikających z *zarządzenia nr 7*, np. sporządzeniu oświadczenia o umorzeniu.

Jak wynika z wyjaśnień²⁷ Dyrektor DNP, w przypadku należności od spółki Rolimpex Śrem sp. z o.o. w likwidacji (436,7 tys. zł) prowadzona jest analiza pod kątem spełnienia przesłanek warunkujących umorzenie należności. W dniu 16 marca 2021 r. Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii otrzymało od likwidatora (wykonującego zobowiązanie sądu) sprawozdania spółki, z których wynika, że rachunek wyników wynosi zero złotych, a bilans po stronie aktywów i pasywów zamyka się kwotą 250,0 zł.

Należność od Gminy i Miasto Elbląg (spadkobierca A. Bączkowskiego – kwota 133,7 tys. zł) nie została wykreślona z rejestru należności pomimo zawarcia w dniu 11 stycznia 2021 r. umowy pomiędzy MPRiT a dłużnikiem o zwolnieniu długu. Według Dyrektora DBF²⁸, wykreślenie tej należności będzie możliwe po umorzeniu należności

²³ Tj. 8 kwietnia 2022 r.

²⁴ Pismo IK. 1945604 z 14 marca 2022 r.

²⁵ W związku z pismem Ministerstwa Finansów BPS.4154.19.2019 z 7 stycznia 2020 r.

²⁶ Pismo IK: 1972119 z 21 marca 2022 r.

²⁷ Pismo IK. 1945604 z 14 marca 2022 r.

²⁸ Pismo IK: 1972119 z 21 marca 2022 r.

od dłużnika solidarnego z Gminą (zobowiązanie wynika z nieuregulowanej płatności z tytułu umowy prywatyzacyjnej zawartej 1 września 1995 r.).

W przypadku należności od spółki Montana Aussenhandelsgesellschaft GmbH (70,9 tys. zł), w grudniu 2021 r. DNP zwrócił się do Konsulatu Generalnego RP w Hamburgu o potwierdzenie wykreślenia dłużnika z niemieckiego rejestru handlowego oraz o ustalenie czy prawo niemieckie przewiduje przejście zobowiązań likwidowanej spółki na osoby trzecie. Do czasu zakończenia kontroli NIK nie uzyskano odpowiedzi na powyższe kwestie.

NIK nie wnosi uwag do działań windykacyjnych podejmowanych przez DNP w okresie objętym kontrolą. Analiza dokumentacji dotyczącej skontrolowanych należności wskazuje, że istotnym problemem w dochodzeniu należności Skarbu Państwa są zaszłości i zaniechania w podejmowaniu skutecznych działań przez urzędy, których Ministerstwo Rozwoju i Technologii jest sukcesorem, tj. Ministerstwo Gospodarki oraz Ministerstwo Skarbu Państwa (93,6% wszystkich zaległości powstało przed 1 stycznia 2019 r.). Zarówno ta okoliczność, jak i długotrwałość postępowań prowadzonych przez syndyków, likwidatorów i komorników sprawia, że ściągnięcie istotnej części zaległych należności jest nierealne. Jak wynika z wyjaśnień Dyrektor DNP²⁹, w Ministerstwie nie są prowadzone analizy dotyczące ustalenia osób odpowiedzialnych w przeszłości za niedochodzenie należności budżetu państwa.

I tak, w przypadku spółki Montana Aussenhandelsgesellschaft GmbH (należność wynikająca z niewywiązania się z warunków umowy prywatyzacyjnej z 26 maja 1993 r.), w okresie od 18 lutego 2009 r. do 17 stycznia 2018 r. nie udokumentowano jakichkolwiek czynności windykacyjnych podejmowanych przez byłe MSP³⁰.

W przypadku należności od dłużnika Jadwigi Michty oraz Centrum Rekreacyjno-Konferencyjnego Jurajski Park Wodny sp. z o.o. pomiędzy przedegzekucyjnym wezwaniem do zapłaty, wystosowanym przez ówczesne Ministerstwo Gospodarki w dniu 9 lipca 2007 r. a pismem procesowym do Sądu Okręgowego, wystosowanym przez Ministerstwo Rozwoju w dniu 6 września 2016 r. o nadanie klauzuli wykonalności, nie podejmowano żadnych działań windykacyjnych.

W przypadku należności od Gminy i Miasta Elbląg (spadkobierca A. Bączkowskiego) klauzula wykonalności, tj. zapłaty należności na wniosek ówczesnego MSP została nadana przez Sąd Okręgowy w dniu 5 listopada 2007 r., natomiast działania zmierzające do uporządkowania tej sprawy zostały podjęte przez MPiT dopiero 8 grudnia 2017 r. (zasięgnięcie informacji w tej sprawie w Urzędzie Miejskim w Elblągu).

W przypadku należności od Rolimpex-Śrem sp. z o.o. w likwidacji wyrok sądu oddalający powództwo ówczesnego MSP przeciwko członkom zarządu dłużnika zapadł 28 października 2010 r., natomiast powtórny wniosek wierzyciela Ministra Rozwoju i Finansów o egzekucję świadczeń pieniężnych został podpisany dopiero w dniu 28 grudnia 2017 r.

W sprawie należności od Ekoprofit sp. z o.o. postanowienie komornika sądowego o umorzeniu postępowania egzekucyjnego wobec spółki wpłynęło do Departamentu Prawnego ówczesnego Ministerstwa Gospodarki w dniu 28 stycznia 2013 r., natomiast dopiero w dniu 25 czerwca 2018 r. Minister zwrócił się do Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej³¹ o wszczęcie postępowania w tej sprawie.

(akta kontroli str.280-300, 307-314)

²⁹ Pismo IK. 1945604 z 14 marca 2022 r.

³⁰ Dodatkowym problemem jest niepowodzenie w odnalezieniu oryginału umowy prywatyzacyjnej zawartej z obecnym dłużnikiem przez ówczesnego Ministra Przekształceń Własnościowych, co uniemożliwiało prowadzenie czynności egzekucyjnych przez Konsula RP w Niemczech.

³¹ Dalej: Prokuratura Generalna RP.

W 2021 r. Minister umorzył sześć należności SP na łączną kwotę 5 693,9 tys. zł. W oświadczeniach Ministra o umorzeniu należności jako podstawę prawną wskazywano przepisy ustawy o finansach publicznych: art. 56 ust. 1 pkt 3 (nieskuteczność postępowań egzekucyjnych), art. 56 ust. 1 pkt 2 (wykreślenie dłużnika z rejestru osób prawnych przy jednoczesnym braku majątku, z którego można by egzekwować należność, oraz braku przejścia odpowiedzialności z tytułu należności na osoby trzecie). Największe kwotowo umorzenie (4 771,0 tys. zł) zastosowano wobec należności od spółki Bydgoskie Zakłady Zielarskie „Herbapol”. Spółka ta została wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego z dniem 1 stycznia 2016 r. Minister uznał, że istnieje duże prawdopodobieństwo braku majątku dłużnika z którego można egzekwować należność (w związku z upływem ponad 15 lat od wydania postanowienia o zakończeniu postępowania upadłościowego spółki³²). Ponadto ustalono, że należność wobec spółki, członków jej zarządu oraz spadkobierców uległa przedawnieniu.

(akta kontroli str. 315-355)

Po kontroli *Wykonania budżetu państwa w 2020 r. w części 20 – Gospodarka* skierowano wniosek dotyczący wyksięgowania z ewidencji księgowej trzech przedawnionych należności w kwocie 276,9 tys. zł. Z przyczyn obiektywnych (postępowania spadkowego dłużnika, braku reakcji dłużnika na korespondencję w sprawie zwolnienia z długu, skomplikowanej procedury stwierdzenia nieściągalności lub przedawnienia należności) sprawy wykreślenia należności nie zostały zakończone w 2021 r. Dysponent części w sprawozdaniach okresowych oceniał prawidłowość i terminowość pobierania dochodów oraz stanu należności z tytułu dochodów.

(akta kontroli str. 18-19, 281-300)

Stwierdzone
nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2021 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie dochodzenia należności.

Ministerstwo posiadało i stosowało w praktyce wewnętrzne regulacje dotyczące postępowania z należnościami. Należności były prawidłowo ewidencjonowane. W okresie objętym kontrolą prowadzono aktywne działania windykacyjne oraz monitorujące windykację należności przez współdziałające z Ministerstwem podmioty ARP SA oraz BGK. Działania te nie przyniosły jednak efektu w postaci zmniejszenia kwoty należności.

OBSZAR

2. Wydatki

2.1 Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

W ustawie budżetowej po zmianie ustalono limit wydatków w części 20 – Gospodarka w wysokości 1 092 143,0 tys. zł. W ciągu roku, na podstawie decyzji ministra właściwego do spraw finansów i Prezesa Rady Ministrów, limit wydatków po zwiększeniach i zmniejszeniach zwiększono *per saldo* o kwotę 189 351,5 tys. zł do ostatecznej wysokości 1 281 494,5 tys. zł. Nie korzystano ze środków rezerwy ogólnej. W 2021 r. limit wydatków budżetu państwa w części 20 – Gospodarka zwiększono o kwotę 246 339,0 tys. zł z rezerw celowych. Celem zwiększenia limitu wydatków było m.in. sfinansowanie: dotacji celowej dla ARP SA (120 000 tys. zł) przeznaczonej na udzielanie pomocy dla przedsiębiorców w ramach *Polityki Nowej*

³² Postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z 10 listopada 2005 r.

Szansy wprowadzonej ustawą z dnia 16 sierpnia 2020 r. o udzielaniu pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców³³; ugody zawartej przez Skarb Państwa z Airbus Helicopters Société par Actions Simplifiée³⁴ (89 593,9 tys. zł) oraz składki do Europejskiej Agencji Kosmicznej (36 689,8 tys. zł). Środki z rezerw wykorzystano w kwocie 242 971,6 tys. zł (98,6%), w tym w roku 2021 wydatkowano 145 457,6 tys. zł (59,0%) w związku z poniesieniem niższych niż zakładano wydatków na pomoc publiczną dla przedsiębiorców. Niewykorzystane środki rezerwy celowej przeznaczone na pomoc dla przedsiębiorców (97 514,0 tys. zł) na wniosek dysponenta części przeniesiono do wydatków, które nie wygasają z upływem 2021 r.

(akta kontroli str. 104, 173-174, 178-185, 190-215, 557-560, 573)

Wydatki budżetu państwa w części 20 – Gospodarka zostały zrealizowane w kwocie 1 247 932,9 tys. zł (w tym wydatki niewygasające 131 750,4 tys. zł), co stanowiło 97,4% planu po zmianach. W 2021 r. wydatki były wyższe o 667 500,0 tys. zł, tj. o 115,0% niż w 2020 r.³⁵ w związku ze zwiększeniem finansowania niektórych zadań Ministra na podstawie przepisów ustawy o zmianie ustawy budżetowej na rok 2021 r.³⁶. W tym mieściły się wydatki na podwyższenie kapitału Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu SA³⁷ w kwocie 300 000 tys. zł (zrealizowane w kwocie 299 999,9 tys. zł) oraz podwyższoną składkę do Europejskiej Agencji Kosmicznej – kwota 35 000 tys. zł.

Badaniem objęto 32% wydatków zrealizowanych w części 20 (kwota 399 799,2 tys. zł), w tym wydatki na dokapitalizowanie PAIH, dotacje i wydatki dysponenta III stopnia.

Wydatki budżetu państwa przeznaczono w szczególności na:

- podwyższenie kapitału PAIH (w 2020 r. nie poniesiono wydatków na podwyższenie kapitału spółek z udziałem SP),
- wsparcie finansowe inwestycji – dotacje celowe w *Programie wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2030* na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleczanych do realizacji jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych w kwocie 128 080,6 tys. zł, w tym wydatki niewygasające 5 145,9 tys. zł (w 2020 r. kwota 87 917,2 tys. zł),
- składki do Europejskiej Agencji Kosmicznej w kwocie 137 588,6 tys. zł (w 2020 r. w kwocie 49 001,9 tys. zł),
- dotację na pomoc na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorców w kwocie 118 146,1 tys. zł, w tym wydatki niewygasające 97 514,0 tys. zł (w 2020 r. kwota 4 764,1 tys. zł),
- dotacje na promocję eksportu w kwocie 102 856,4 tys. zł, w tym wydatki niewygasające 8 046,0 tys. zł (w 2020 r. zrealizowano wydatki w kwocie 88 132,5 tys. zł, a ponadto wydatki niewygasające na udział w EXPO 2020 w Dubaju wyniosły 14 932,2 tys. zł),
- dotacje celowe na zadania związane z utrzymaniem mocy rezerwowych ze względu na potrzeby Sił Zbrojnych RP w kwocie 54 420,5 tys. zł (w 2020 r. w kwocie 32 502,9 tys. zł),

³³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1298. Dalej: *ustawa o udzielaniu pomocy*.

³⁴ Dalej: Airbus.

³⁵ Wykonanie wydatków w 2021 r. bez wydatków niewygasających było wyższe niż analogiczne w 2020 r. o kwotę 560 898,9 tys. zł, tj. 101%.

³⁶ Ustawa z 1 października 2021 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2021 r. Dz. U. poz. 1900 (dalej także: nowelizacja ustawy budżetowej na 2021 r.)

³⁷ Dalej PAIH lub Spółka.

- dotację celową i podmiotową dla PARP w kwocie 45 928,0 tys. zł (w 2020 r. wydatki w kwocie 45 915,4 tys. zł),
- dotację podmiotową i celową dla Polskiej Agencji Kosmicznej 11 736,2 tys. zł (w 2020 r. w kwocie 10 699,3 tys. zł),
- sfinansowanie kosztów funkcjonowania Ministerstwa w kwocie 121 846,0 tys. zł, w tym wydatki niewygasające 5 716,3 tys. zł (w 2020 r. kwota 116 308,3 tys. zł, w tym wydatki niewygasające 4 588,3 tys. zł),
- sfinansowanie kosztów funkcjonowania działalności Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców 12 283,3 tys. zł, w tym wydatki niewygasające 455,0 tys. zł (w 2020 r. w kwocie 9 593,3 tys. zł).

(akta kontroli str. 179-185, 190-206)

W ramach części 20 budżetu państwa w 2021 r. nastąpił wzrost przeciętnego zatrudnienia ogółem o 30 etatów (wzrost o 4%) do poziomu 773 etatów, w porównaniu do 743 etatów w 2020 r.

Według wyjaśnień³⁸ głównego specjalisty Zespołu Kontrolingu Personalnego Biura Dyrektora Generalnego MRiT, zmiany w zatrudnieniu w 2021 r. w stosunku do 2020 r. wynikały z naturalnej fluktuacji pracowników oraz ze zmiennej liczby poszczególnych rodzajów nieobecności, które powodują nieuwzględnienie pracowników w sprawozdaniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniach Rb-70. W 2020 roku w celu zwiększenia zatrudnienia w Ministerstwie było realizowanych niemal 100 naborów na wolne stanowiska pracy, w tym także na czas zastępstwa za osoby przebywające na długotrwałych nieobecnościach. Realizacja postępowań była utrudniona ze względu na trwający stan zagrożenia epidemiologicznego i epidemii.

Wykonanie w 2021 r. środków na wynagrodzenia ogółem w ramach części 20 budżetu państwa (w ramach wszystkich typów statusów zatrudnienia) wyniosło 88 215,3 tys. zł i było wyższe o 5 333,6 tys. zł (to jest o 6,4%) od wydatków wykonanych w 2020 r. (82 881,7 tys. zł). Wydatki na wynagrodzenia w 2021 r. w porównaniu do 2020 r. były wyższe głównie ze względu na wypłatę specjalnych dodatków motywacyjnych na podstawie art. 46a ustawy³⁹ z dnia 19 listopada 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021. Dodatkowo w drugiej połowie 2021 r. rozpoczęto proces zmiany wynagrodzeń pracownikom Ministerstwa. Głównym powodem zapoczątkowanych zmian był problem ze znalezieniem pracowników w trakcie rekrutacji oraz odejścia pracowników z Ministerstwa. Uwzględniając stan zatrudnienia (w 2021 r. 773 i w 2020 r. 743 etaty), przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego wyniosło w 2021 r. 9 510,0 zł i było wyższe o 214,0 zł (2,3%) od przeciętnego wynagrodzenia w 2020 r.

Wejście w życie z dniem 1 sierpnia 2021 r. rozporządzenia⁴⁰ Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 2021 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad wynagradzania osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, wprowadzające zmiany mnożników kwoty bazowej osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, spowodowało, że w 2021 r. wykonanie wynagrodzeń w ramach statusu zatrudnienia 02 (osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe) wyniosło w części 20 budżetu państwa (razem sześć etatów w dziale 750, rozdział 75001 – Administracja publiczna i 75030 – Działalność Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców) łącznie 1 045,0 tys. zł, tj. więcej o 196,0 tys. zł (23,1%) niż w 2020 r. (849,0 tys. zł). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego w statusie zatrudnienia 02

³⁸ Mail z 31 marca 2022 r. oraz z 7 kwietnia 2022 r.

³⁹ Dz. U. poz. 2400 oraz z 2021 r. poz. 1104 i 1901.

⁴⁰ Dz. U. poz. 1394.

wyniosło w 2021 r. 14 702,5 zł i było wyższe o 2 778 zł (23,3%) od przeciętnego wynagrodzenia w 2020 r. wynoszącego 11 924,5 zł. Zmiana przeciętnego wynagrodzenia w grupie 02 nie miała istotnego wpływu na wzrost wynagrodzeń w 2021 r. w Ministerstwie, ponieważ przeciętne zatrudnienie w tej grupie kształtowało się na poziomie 4,25 etatu i stanowiło około 1% zatrudnionych w Ministerstwie. Zrealizowane wydatki na wynagrodzenia w 2021 r. w części 20 mieściły się w limicie środków na ten cel.

(akta kontroli str. 1295-1307)

Wydatki majątkowe w części 20 budżetu państwa zaplanowane na 2021 r. (429 748,6 tys. zł) zrealizowano w kwocie 422 077,4 tys. zł (98,2% planu po zmianach), a kwotę 2 437,7 tys. zł przeniesiono do wydatków niewygasających. Najwyższe wydatki w tej grupie poniesiono na finansowanie podwyższenia kapitału PAIH i dotacje wsparcia inwestycji w *Programie wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2030*.

Pierwotne (wg ustawy budżetowej na 2021 r.) wydatki majątkowe dysponenta III stopnia w ramach części 20 – Gospodarka wynoszące 2 909 tys. zł, w wyniku zmiany w planie decyzjami Ministra Finansów (na kwotę łączną 1 656,8 tys. zł) wyniosły (w planie po zmianach według stanu na 31 grudnia 2021 r.) 4 565,8 tys. zł. Wydatki majątkowe (wydatki na inwestycje budowlane i na zakupy inwestycyjne) dysponenta III stopnia w 2021 r. zrealizowano w kwocie 2 664,4 tys. zł (58,4% planu po zmianach), natomiast kwota 1 743,3 tys. zł przeniesiona została do wydatków niewygasających⁴¹. Wydatki przeznaczono m.in. budowę i rozwój systemów teleinformatycznych Ministerstwa, zakup sprzętu teleinformatycznego, licencji oraz majątkowych praw autorskich, dostosowanie do wymogów przeciwpożarowych pomieszczeń archiwum wraz z dostawą i montażem regałów jezdnych w budynku MRiT oraz na termomodernizację i remont siedziby Ministerstwa. Zakupy inwestycyjne były zgodne z planem wydatków i zasadne z punktu widzenia zadań realizowanych przez Ministerstwo.

Minister, wykonując uprawnienia właścicielskie SP, prawidłowo w ramach limitu wydatków majątkowych zwiększonego ustawą o zmianie ustawy budżetowej na rok 2021 r.⁴² podwyższył 13 grudnia 2021 r. kapitał zakładowy PAIH w drodze emisji akcji serii H w zamian za wkład gotówkowy. Podejmując uchwałę o podwyższeniu kapitału Minister dysponował pozytywną opinią Rady Nadzorczej⁴³ Spółki w sprawie wniosku Zarządu o podwyższenie kapitału przez Walne Zgromadzenie, opinią w sprawie pomocy publicznej dla planowanego podwyższenia kapitału oraz opinią Wiceprezesa Prokuratury Generalnej RP dotyczącą projektu umowy objęcia akcji serii H.

W umowie o objęciu akcji nowej emisji z 22 grudnia 2021 r. PAIH zobowiązała się przeznaczyć środki z emisji akcji serii H na cele wspierania napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych i promocji eksportu w terminie do 31 grudnia 2027 r. Zgodnie z umową PAIH w maju 2022 r. przekaze do Ministerstwa pierwsze kwartalne sprawozdanie z wydatkowania środków z podwyższenia kapitału.

NIK zauważa, że po przejściu w lutym 2021 r. nadzoru właścicielskiego nad PAIH, a przed podwyższeniem kapitału Spółki, Minister nie dokonał oceny efektów

⁴¹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2021 nie wygasają z upływem roku budżetowego (Dz.U. poz. 2407). Dalej: rozporządzenie o wydatkach niewygasających z upływem 2021 r.

⁴² Zgodnie z artykułem 12b ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. o wykonywaniu zadań z zakresu promocji polskiej gospodarki przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu Spółka Akcyjna (Dz. U. 1491 ze zm.), dodanym ustawą o zmianie ustawy budżetowej na rok 2021 r., w roku 2021 minister właściwy do spraw gospodarki przeznaczył środki w wysokości 300 000 tys. zł na zakup i objęcie akcji w podwyższonym kapitale zakładowym PAIH, w związku z realizacją zadań wynikających z ustawy.

⁴³ Dalej: RN.

podwyższeń kapitału Spółki z 2017 r. Wówczas SP w zamian na wkład gotówkowy w kwocie 128 602,0 tys. zł objął akcje PAIH serii od C do F. W 2021 r. Minister na Walnym Zgromadzeniu Spółki przyjął tylko informację o zgodnym z przeznaczeniem wykorzystaniu w 2020 r. środków z dokapitalizowania. Minister dotychczas nie ocenił więc efektów działalności PAIH w zakresie realizacji zadań promocji gospodarczej i wspierania polskich inwestycji finansowanych z dokapitalizowania z 2017 r. w połączeniu z finansowaniem ww. zadań z dotacji z części 20, udzielonych w latach 2017-2020 w kwocie 236 146,6 tys. zł.

(akta kontroli str. 179-185, 281-300, 612-709)

Celem priorytetowym działalności finansowanej z części 20 – Gospodarka, przyjętym w budżecie państwa w układzie zadaniowym do realizacji w roku 2021, było wsparcie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki. Dla tak określonego zadania przyjęto dwa cele:

1. Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki z miernikiem wskazującym produktywność siły roboczej (w %). Wielkość docelową miernika określono na nie mniej niż 3,3%. Osiągnięto szacunkowo około 3,1-3,2%.

Naczelnik Wydziału Analiz Makroekonomicznych i Prognoz z Departamentu Analiz Gospodarczych MRiT wyjaśniła⁴⁴, że szacunku dokonano w oparciu o dostępne dane (produktywność do III kwartału, szybki szacunek wzrostu PKB za 2021 rok, zatrudnienie do III kwartału 2021 roku). Zaburzenia z 2020 roku i początku 2021 roku mocno wpłynęły na 5-letnią średnią i w efekcie wskaźnik spadł poniżej celu. Zdaniem udzielającej wyjaśnienia oczekuje się, że wartość wskaźnika będzie w ostatecznym rozrachunku zbliżona do zakładanego. Wspierają takie oczekiwania zwłaszcza dużo lepsze niż zakładali analitycy wyniki gospodarki (PKB, produkcja przemysłowa, sprzedaż detaliczna, rynek pracy) z końcówki 2021 roku. Ponadto, wstępny szacunek wzrostu PKB w 2021 roku oraz rewizja metodologii BAEL wskazują, że ostateczny wynik może być zbliżony do oczekiwanego poziomu 3,3% (średnia 5-letnia wzrostu produktywności w gospodarce). Doświadczenia roku 2020 wskazują, że ostateczne szacunki mogą być wyższe nawet o blisko 1 pp., a dla 5-letniej średniej nawet o 0,2 pp.

2. PKB per capita (w relacji do UE-27) z miernikiem wyrażonym w %. Wielkość docelową miernika określono na nie mniej niż 76,0%. Osiągnięto 76,0%.

Naczelnik Wydziału Analiz Makroekonomicznych i Prognoz z Departamentu Analiz Gospodarczych wyjaśniła⁴⁵, że wskaźnik przyjęto w oparciu o prognozy KE, pierwszy szacunek będzie dostępny w maju 2022 roku. Cel powinien zostać osiągnięty z nawiązką wobec asymetrycznego wpływu zaburzeń pandemicznych na poszczególne kraje UE. Spadek polskiego PKB w 2020 r. był znacznie płytszy niż przeciętnie w UE i w większości krajów, a odbudowa następuje szybciej – w czwartym kwartale br. polski PKB był już o niemal 5% wyższy w porównaniu z poziomem sprzed pandemii i był to najlepszy wynik spośród 20 krajów, dla których są już dostępne dane. Średnio w UE PKB był o 0,4% na plusie.

W ramach realizacji zadania związanego z wycofaniem azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski na dotacje celowe dla gmin na ten cel przekazano 1 938,0 tys. zł.

(akta kontroli CD1 poz. 132, 145, 209, 214, 216)

Minister, odpowiedzialny za kształtowanie warunków podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej, wydał z niemal pięciomiesięcznym opóźnieniem dwa rozporządzenia w sprawie kas rejestrujących w miejsce przepisów, które utraciły moc

⁴⁴ e-mail Departamentu Budżetu i Finansów z 15 marca 2022 r. z załącznikami zawierającymi wyjaśnienia Departamentu Analiz Gospodarczych MRiT.

⁴⁵ Ibidem.

1 maja 2021 r. Obowiązek uaktualnienia przepisów dotyczących certyfikacji kas rejestrujących wynikał ze zmiany ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług⁴⁶, która weszła w życie 1 maja 2019 r. Minister, aby zapewnić ciągłość certyfikacji kas przez Główny Urząd Miar powinien najpóźniej do 2 maja 2021 r. wydać dwa rozporządzenia określające wymagania techniczne dla kas rejestrujących oraz szczegółowe kryteria i warunki techniczne, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące z elektronicznym zapisem kopii, gdyż najpóźniej w tym dniu poprzednio obowiązujące rozporządzenie straciło moc⁴⁷. Za opracowanie projektów rozporządzeń certyfikacji kas rejestrujących odpowiedzialny był Dyrektor Departamentu Gospodarki Cyfrowej. Prace nad projektami nowych przepisów certyfikacji kas rejestrujących prowadzono od lutego do grudnia 2020 r. z udziałem przedstawicieli ministra właściwego do spraw finansów i Głównego Urzędu Miar. W dniu 10 grudnia 2020 r. projekty rozporządzeń⁴⁸ wpisano do wykazu prac legislacyjnych Ministra. Po zakończeniu konsultacji publicznych i międzyresortowych projekty rozporządzeń notyfikowano w Komisji Europejskiej. Proces notyfikacji trwał trzy miesiące począwszy od 28 kwietnia 2021 r. Minister podpisał rozporządzenia w sprawie kas rejestrujących 12 września 2021 r. Nowe przepisy weszły w życie 29 września 2021 r., a zatem niemal pięć miesięcy po utracie mocy przepisów poprzednio obowiązujących. W efekcie opóźnienia wejścia w życie rozporządzeń od 2 maja do 29 września 2021 r. powstała luka prawna, która uniemożliwiała Głównemu Urzędowi Miar certyfikację dwóch z trzech rodzajów kas rejestrujących, w tym najpopularniejszego rodzaju kas z funkcją przekazu danych (tzw. kas online). Zaznaczyć należy, że przekazanie projektów rozporządzeń do notyfikacji w KE nastąpiło 28 kwietnia 2021 r. w sytuacji, gdy aby nie powstała luka prawna nowe przepisy Minister powinien wprowadzić do 2 maja 2021 r. Zdaniem NIK dwa lata były wystarczające, aby uwzględniając proces notyfikacji w KE, opracować przepisy wykonawcze dostosowane do zmiany ustawy o podatku od towarów i usług, obowiązujące od 1 maja 2019 r. Uzasadnieniem przedłużenia prac nad projektami rozporządzeń nie mogą być zmiany organizacyjne⁴⁹ w urzędzie Ministra.

(akta kontroli str. 281-300, 1348, 1350-1352, 1355-1364, 1398-1402)

Rezerwa celowa budżetu państwa objęta szczegółowym badaniem

Szczegółową kontrolą objęto wybraną celowo rezerwę w kwocie 89 593,9 tys. zł (36,4% środków przekazanych z rezerw celowych budżetu państwa) przeznaczoną na sfinansowanie ugody zawartej przez SP⁵⁰ z Airbus.

Ugodę na kwotę 18 620,0 tys. EUR z 14 grudnia 2021 r. zawarto w postępowaniu sądowym dotyczącym odszkodowania za brak zawarcia umowy na dostawę śmigłowców, co wynikało z braku porozumienia w kwestii umowy offsetowej. Za umowę offsetową odpowiedzialny był minister właściwy do spraw gospodarki. Projekt

⁴⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 685, ze zm. Zmiana wynikająca z ustawy z dnia 15 marca 2019 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy – Prawo o miarach (Dz.U. poz. 675). Zgodnie z jej przepisem art. 10 ust. 1 dotychczasowe przepisy wykonawcze zachowywały moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych, jednak nie dłużej niż przez 24 miesiące od dnia wejścia w życie tej ustawy.

⁴⁷ Wcześniej obowiązujące rozporządzenie Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 28 maja 2018 r. w sprawie kryteriów i warunków technicznych, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące (Dz. U. poz. 1206) utraciło moc z dniem 2 maja 2021 r.

⁴⁸ Rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 12 września 2021 r. w sprawie kryteriów i warunków technicznych, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące z elektronicznym zapisem kopii (Dz.U. poz. 1753) oraz rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 12 września 2021 r. w sprawie wymagań technicznych dla kas rejestrujących (Dz.U. poz. 1759). Dalej: rozporządzenia w sprawie kas rejestrujących.

⁴⁹ Pismo Dyrektora Departamentu Prawnego z 6 kwietnia 2022 r. nr DP-IV.0810.1.2022.

⁵⁰ Zgodnie z postanowieniem Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów (dalej: KERM) z 10 marca 2020 r. minister właściwy do spraw gospodarki został zobowiązany do reprezentowania SP oraz prowadzenia rozmów mediacyjnych przy udziale Prokuratury Generalnej RP, w tym do wypracowania ostatecznej treści ugody. Ugodę z Airbus zawarł SP reprezentowany przez Ministra Obrony Narodowej, Szefa Inspektoratu Uzbrojenia oraz Ministra Rozwoju i Technologii, zastępowanego przez Prokuratorę Generalną RP.

ugody sądowej uzyskał w dniu 5 października 2021 r. pozytywną rekomendację Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów.

Minister, zgodnie z przeznaczeniem, sfinansował całość wypłaty na rzecz Airbus środkami z rezerwy celowej w kwocie 86 430,4 tys. zł (96,5% środków z rezerwy). Niewykorzystaną kwotę 3 163,5 tys. zł zablokowano.

(akta kontroli str. 573, 576, 579-587)

Blokady wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich części 20 – Gospodarka

Minister Rozwoju i Technologii w trybie art. 177 *ufp* dziewięcioma decyzjami zablokował wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich⁵¹ w kwocie 89 033,6 tys. zł (odpowiednio 69 885,0 tys. zł i 19 148,6 tys. zł). Minister Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej decyzjami z 3 i 29 grudnia 2021 r. zmniejszył plan finansowy środków budżetu państwa o kwotę 57 152,6 tys. zł (co stanowiło 4,6% planu wydatków na dzień 30 listopada 2021 r.). Szczegółowym badaniem objęto wybrane celowo dwie decyzje z 14 i 29 grudnia 2021 r., w wyniku których Minister do końca roku budżetowego zablokował wydatki w łącznej kwocie 24 740,3 tys. zł (27,8% kwoty zablokowanych wydatków).

Decyzją z 14 grudnia 2021 r. dysponent zablokował wydatki z budżetu państwa i BŚE w łącznej kwocie 21 576,8 tys. zł. Niezwłocznie zablokowano wydatki BŚE (kwota 19 148,6 tys. zł), które nie mogły być wykorzystane w 2021 r. z uwagi na epidemię COVID-19 powodującą opóźnienia w realizacji harmonogramów projektów. Zablokowano m.in. wydatki na zaliczki dla PARP w projekcie Inno_Lab i planowane wydatki w projekcie promocji gospodarki w oparciu o polskie marki produktowe – Marka Polskiej Gospodarki Brand, które zostały przeniesione na lata 2022-2023. Zablokowano również oszczędności (2 428,2 tys. zł) w projekcie Pomoc Techniczna 2014-2020 oraz wydatki budżetu państwa, które nie mogły być wykonane z powodu opóźnienia realizacji zadań rozwoju klastrów energii i zakończenia projektu Export Intelligence (finansowanie z udziałem BŚE).

Minister, w dniu 29 grudnia 2021 r. zablokował środki z budżetu państwa wynikające z różnic kursowych w wypłacie dla Airbus kwoty ugody wyrażonej w EUR.

(akta kontroli str. 104-174, 281-300)

Zobowiązania niewymagalne na koniec 2021 r. wyniosły 8 187,1 tys. zł, co oznaczało wzrost o 15,3% w porównaniu ze stanem na koniec 2020 r. (7 100,9 tys. zł). Obejmowały one głównie zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego i pochodnych (6 418,1 tys. zł). Zobowiązania z tytułu zakupu towarów i usług oraz zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego i pochodnych zostały uregulowane w I kwartale 2022 r.

Na koniec 2021 r. zobowiązania wymagalne wyniosły 16,1 tys. zł. Jak wyjaśniła Główna Księgowa Ministerstwa⁵² powstały one z powodu otrzymania siedmiu faktur od Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej dotyczących rozliczenia energii cieplnej, elektrycznej i ochrony fizycznej osób i mienia za rok 2021 po terminie płatności. Od kwoty zobowiązań zostały naliczone i zapłacone odsetki wysokości 78,06 zł, które nie stanowiły wydatku Ministerstwa. Zostały uregulowane przez pracownika odpowiedzialnego za opóźnienie.

(akta kontroli str. 969-970, CD1 poz. 22, 39, 52, 72, 119, 174,179)

Badanie wydatków w ramach dotacji udzielonych ze środków budżetu państwa

Szczegółową kontrolą objęto trzy dotacje udzielone w łącznej kwocie 91 870,3 tys. zł, które dysponent części 20 – Gospodarka przekazał:

⁵¹ Dalej: BŚE.

⁵² Pismo DBF z 23 marca 2022 r.

- Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości⁵³ w kwocie 46 000,0 tys. zł (dotacja podmiotowa na działalność bieżącą) i w kwocie 870,3 tys. zł (dotacja celowa inwestycyjna),
- PAIH w kwocie 45 000,0 tys. zł (dotacja celowa).

Objęte badaniem wydatki 2021 r. na ww. dotacje (uwzględniające zwroty dotacji) wyniosły 90 845,8 tys. zł (17,3% wydatków na dotacje i 7,3% wydatków budżetu części 20). Efektem dotacji podmiotowej przekazanej PARP było zapewnienie środków na wykonanie w 2021 r. celów założonych w planie działalności jednostki, m.in. rozwój oferty PARP skierowanej do przedsiębiorców i wykorzystywanie środków UE na zadania powierzone PARP w ramach perspektyw finansowej na lata 2014-2020. W efekcie wykorzystania dotacji celowej PARP zmodernizowała i rozbudowała środowisko sieciowe oraz bazodanowe. Efektem działań PAIH finansowanych z dotacji celowej był m.in.: zakwalifikowanie do dalszej obsługi 142 nowych projektów inwestycyjnych, zawarcie 372 kontraktów eksportowych podpisanych dzięki wsparciu Spółki, 15 wydarzeń krajowych i zagranicznych zorganizowanych lub współorganizowanych przez PAIH oraz 2045 publikacji i materiałów w mediach dotyczących działalności PAIH, inwestycji w Polsce, polskich inwestycji za granicą, działalności eksportowej polskich przedsiębiorców.

(akta kontroli str. 281-300)

PARP zgodnie z przeznaczeniem wykorzystwała dotację na działalność bieżącą w kwocie 45 057,7 tys. zł (98% udzielonej dotacji). Niewykorzystaną kwotę dotacji 942,3 tys. zł PARP zwróciła w okresie przejściowym. Także zgodnie z przeznaczeniem PARP wykorzystwała w całości dotację celową na modernizację systemów informatycznego i finansowo-księgowego. Minister niezwłocznie, w terminach wynikających z art. 152 ust. 2 *uftp* zatwierdził przekazane przez PARP rozliczenia dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym. W 2021 r. PARP przeznaczyła kwotę 4 915,5 tys. zł (10,9%) i kwotę 2 576,0 tys. zł (5,7%) dotacji podmiotowej odpowiednio na wynajem siedziby na rynku komercyjnym oraz zatrudnienie pracowników przez agencje pracy tymczasowej.

NIK zwraca uwagę, że skorzystanie przez PARP z siedziby z zasobu nieruchomości Skarbu Państwa mogłoby spowodować w dłuższym terminie obniżenie wydatków z dotacji podmiotowej na wynajem na rynku komercyjnym. Z wyjaśnień DNP⁵⁴ nie wynika, czy PARP podejmowała działania w celu pozyskania nowej siedziby dla agencji. Zdaniem NIK kwestia zapewnienia siedziby dla PARP z zasobów SP powinna być poddana ponownej analizie również w kontekście faktu, że Minister odpowiedzialny jest za gospodarowanie nieruchomościami SP i zadania pozyskiwania nieruchomości na cele publiczne.

NIK zwraca również uwagę, że w latach 2018-2021 w PARP zatrudniano na umowy tymczasowe od 60 do 77 pracowników. Negatywne stanowisko ministra właściwego do spraw finansów czyniło bezskutecznymi starania Ministra o przeznaczenie w planie finansowym PARP wydatków na zwiększenie liczby stałych etatów w miejsce pracowników tymczasowych. Dyrektor Departamentu Małych i Średnich Przedsiębiorstw⁵⁵ Ministerstwa w sprawie przyczyn korzystania przez PARP z zatrudniania pracowników na umowy tymczasowe wyjaśnił, że *z jednej strony były to stale zwiększająca się ilość nakładanych na pracowników zadań, a w szczególności związanych z certyfikacją i kontraktacją poszczególnych programów operacyjnych kolejnych perspektyw finansowych, a z drugiej brak możliwości zatrudnienia tych pracowników na etat.*

⁵³ Dalej: PARP.

⁵⁴ Pismo z 16 marca 2022 r. nr DNP-V.0811.1.2022.1.

⁵⁵ Pismo z 7 marca 2022 r. nr DMP-III.309.0810.1.2022.

NIK zaznacza, że KPRM w rekomendacjach⁵⁶ dotyczących zawierania umów cywilnoprawnych w administracji rządowej stwierdziła, że zawieranie takich umów zamiast umów o pracę, których przedmiotem są zadania podobne lub tożsame z zadaniami pracowników powinno być uzasadnione wyjątkowymi okolicznościami i mieć charakter tymczasowy.

(akta kontroli str. 281-300, 794-805)

W dniu 17 grudnia 2021 r. Minister zawarł z PAIH umowę dotacji celowej na realizację czterech zadań⁵⁷ mających na celu promocję polskiej gospodarki i wspierania inwestycji. Dotację na zadania realizowane od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. przekazano na rachunek PAIH 23 grudnia 2021 r. Według wyjaśnień Sekretarza Stanu⁵⁸ w MRiT ostateczny termin zawarcia umowy dotacji celowej wynikał z leżących po stronie PAIH opóźnień związanych z przygotowaniem materiałów z zawartością rozszerzoną w stosunku do lat ubiegłych, co było niezbędne do zawarcia stosownej umowy z MRiT. Opóźnienia te, zdaniem Sekretarza Stanu, mogły wynikać z wprowadzonych w PAIH w 2021 r. zmian w strukturze organizacyjnej oraz w Zarządzie Spółki.

Z przekazanego do MRiT 28 lutego 2022 r. sprawozdania rocznego wynika, że na realizację zadań z dotacji w kwocie 45 000 tys. zł PAIH wykorzystwała 43 309,3 tys. zł. Pozostałe środki 1 690,7 tys. zł Spółka zwróciła, z tego 82,2 tys. zł w okresie przejściowym.

Według stanu na dzień zakończenia czynności kontrolnych Minister nie zaakceptował jeszcze sprawozdania rocznego PAIH z wykonania umowy dotacji celowej, ponieważ nie upłynął 60-dniowy termin akceptacji sprawozdania rocznego. PAIH w przekazanym 28 lutego 2022 r. sprawozdaniu rocznym z realizacji zadań nie wskazała przyczyn niższego niż planowano wykorzystania dotacji w sytuacji wyższych kosztów realizacji zadań i podzadań (45 370,1 tys. zł). W MRiT prowadzono analizę sprawozdania rocznego w celu opracowania uwag, które wyjaśnią przyczyny niższego niż planowano wykorzystania dotacji przy jednoczesnym przekroczeniu przez PAIH kwoty przeznaczonej na zadania promocji polskiej gospodarki.

NIK zwraca uwagę, że PAIH nieterminowo zwróciła niewykorzystaną w 2021 r. część dotacji w kwocie 1 608,5 tys. zł. Zgodnie z umową, niewykorzystaną dotację Spółka powinna zwrócić do 31 stycznia 2022 r. PAIH dokonała zwrotu 1 marca 2022 r. dopiero po opracowaniu sprawozdania rocznego z realizacji zakresu rzeczowego finansowanego z dotacji. Z tytułu przekroczenia terminu zwrotu dotacji PAIH zapłaciła odsetki w kwocie 10,8 tys. zł.

W związku z zawarciem przez Ministra dopiero w dniu 17 grudnia 2021 r. umowy dotacji celowej przeznaczonej na finansowanie zadań w 2021 r. NIK podtrzymuje opinię sformułowaną w wystąpieniu pokontrolnym z 8 lutego 2021 r. z kontroli P/21/016 *Promocja gospodarcza Polski*. W wystąpieniu tym stwierdzono m.in., że Minister, wykorzystując dostępne narzędzia wynikające z prawa do powierzenia zadań oraz sprawowania nadzoru nad PAIH, powinien rozważyć zmianę procedury uzgadniania dotacji ze Spółką, która w przyszłości zapewniłaby stabilne finansowanie i nieprzerwaną realizację procesu promocji gospodarki.

(akta kontroli str. 281-300, 588-611, 710-721)

⁵⁶ Wytyczne z 29 sierpnia 2016 r. Biuletyn informacji publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów „Rekomendacje dotyczące zawierania umów cywilnoprawnych w jednostkach administracji rządowej” <https://bip.kprm.gov.pl/kpr/bip-kancelarii-prezesa/kontrola-i-nadzor/nadzor/wybrane-analizy-i-infor/7776,Wybrane-analizy-i-informacje-z-zakresu-nadzoru.html>.

⁵⁷ Zadanie: Wsparcie inwestycji bezpośrednich na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; Promocji eksportu polskich przedsiębiorców, promocji polskich branż oraz wsparcie polskich inwestycji za granicą; Partnerstwa i komunikacji; Komunikacji.

⁵⁸ Pismo z 10 marca 2022 r. nr DKT-V.0810.2.2022.

Wydatki, które nie wygasły z upływem 2021 r.

Decyzją Rady Ministrów⁵⁹ w części 20 – Gospodarka do wydatków, które nie wygasają z upływem 2021 r. przeniesiono kwotę 131 750,4 tys. zł. Wydatki te były przeznaczone na realizację 24 zadań⁶⁰, w tym ośmiu⁶¹ nowych w kwocie 8 387,2 tys. zł, które wprowadzono do planu w trakcie roku, przy czym zadanie wypłaty dodatków motywacyjnych wprowadzono w wyniku nowelizacji *ustawy budżetowej na 2021 r.* Na finansowanie nowych zadań przeznaczono oszczędności w realizacji dotychczasowych zadań, przeniesienia wydatków pomiędzy paragrafami klasyfikacji budżetowej oraz środki wynikające ze zwiększenia limitu wydatków w ustawie budżetowej.

Według stanu na marzec 2022 r. prawdopodobnie nie zostaną wykorzystane wydatki niewygasające w kwocie 4 935,6 tys. zł. Wydatki te były zaplanowane na wypłaty dla dwóch beneficjentów, którzy w 2022 r. zrezygnowali z dofinansowania z *Programu wspierania inwestycji.*

Wystąpienie Dyrektora Generalnego o przeniesienie wydatków do wydatków niewygasających, tak jak i w roku 2020, było uwarunkowane pozostawieniem do dyspozycji Ministra niewykorzystanego limitu wydatków. Uzasadnienie wniosku Dyrektora Generalnego skierowanego do ministra właściwego do spraw finansów dla 10 zadań na kwotę 103 860,6 tys. zł wskazuje, zdaniem NIK, że celem było zapewnienie w następnym roku budżetowym finansowania zadań bez korzystania z limitu wydatków w 2022 r.

Z kwoty wydatków niewygasających 74% obejmowało dotację⁶² dla ARP SA (97 514,0 tys. zł) finansowaną z rezerwy celowej z przeznaczeniem na udzielanie pomocy przedsiębiorcom. Przeniesienie dotacji dla ARP SA pozwoliło na zachowanie w programie pomocowym zaakceptowanym przez Komisję Europejską⁶³ wypłat pomocy dla przedsiębiorców z dotacji niewykorzystanej w całości w 2021 r. Dyrektor⁶⁴ Departamentu Innowacji i Polityki Przemysłowej wyjaśnił, że w ocenie Ministra z uwagi na zasadę roczności dotacji celowej, zachowanie środków na pomoc w programie jest możliwe tylko przez zgłaszanie środków do wydatków niewygasających.

Zdaniem NIK udzielanie pomocy przedsiębiorcom przez ARP SA, której powierzono realizację tego zadania na podstawie przepisów *ustawy o udzielaniu pomocy*, wymaga od Ministra zmian systemowych, w tym przekazywania kolejnych transz dotacji finansowanych z rezerwy celowej adekwatnie do rzeczywistych potrzeb, zapewnienia maksymalnego wykorzystania środków na pomoc dla przedsiębiorców w trakcie roku budżetowego i efektywnego trybu rozpatrywania wniosków przedsiębiorców.

W MRiT, w celu zapewnienia efektywnego wydatkowania środków z rezerwy celowej, przyjęto zasadę wypłaty dotacji dla ARP SA w transzach. Z pierwszej transzy rezerwy, uruchomionej decyzją Ministra Finansów z 15 lutego 2021 r. w kwocie 27 950,5 tys. zł, do czasu wystąpienia 7 października 2021 r. o drugą transzę rezerwy dla ARP SA, wykorzystana ona zaledwie kwotę 7 213,0 tys. zł (26,1% środków), w tym na wypłatę pomocy dla jednego przedsiębiorcy kwotę 4 813,0 tys. zł. Jednocześnie ARP SA

⁵⁹ Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2021 nie wygasają z upływem roku budżetowego (Dz.U. poz. 2407).

⁶⁰ Wypłaty planowane w ramach zadania Dodatkowy fundusz motywacyjny (10 pozycji zadań w wykazie planowanych wydatków niewygasających) potraktowano jako jedno zadanie.

⁶¹ Numery zadań w rozporządzeniu Rady Ministrów: 315-318 oraz 327-332 (wydatki na wypłatę dodatków motywacyjnych), poz. 300 (wypłata dotacji beneficjentowi *Programu wspierania inwestycji* kwota 4 579,8 tys. zł), 311 (wykonanie analizy), 312 (świadczenie usługi prawniczych za granicą) oraz 320, 323 i 324-325 (usługi i dostawy związane z remontami, utrzymaniem oraz remontami siedziby Ministerstwa).

⁶² Umowę dotacji obejmującą wydatki niewygasające zawarto z ARP SA 31 grudnia 2021 r.

⁶³ Decyzja z 12 listopada 2020 r. (C(2020) 7937 final) w sprawie Pomocy państwa SA.58255 (2020/N) – Polska – Przedłużenie polskiego programu pomocy na ratowanie i restrukturyzację MŚP (przedłużenie SA.43594).

⁶⁴ Pismo z 2 marca 2022 r. nr DIP-VI.0810.1.2022.

informowała Ministra o planowanej wypłacie pomocy dla jednego przedsiębiorcy w kwocie 22 925,5 tys. zł i prognozowanych wypłatach na pomoc dla przedsiębiorców w kwocie ponad 100 mln zł, ale dopiero po zakończeniu procesu rozpatrzenia wniosków. NIK zauważa, że wystąpienie Podsekretarza Stanu w MRiT 7 października 2021 r. o drugą transzę rezerwy na dotację dla ARP SA w kwocie 92 409,5 tys. zł było oparte o prognozy ARP SA. Ministerstwo, nie przeprowadziło analizy czy kwota ta faktycznie zostanie wydana do końca roku budżetowego. Zaznaczyć należy, że zakończenie procedury rozpatrzenia wniosku nie powoduje automatycznie wypłaty pomocy, która uzależniona jest od uprawomocnienia się decyzji administracyjnej i ustanowienia zabezpieczeń na rzecz SP (np. hipoteka, zastaw). W 2021 r. ARP SA naliczono opłaty z tytułu tzw. *wysokiego salda* na rachunku dotacji w kwocie 2,3 tys. zł, które sfinansowano ze środków zgromadzonych na rachunku bankowym. NIK zauważa również, że w 2021 r. w drugim roku udzielania pomocy przez Ministra, który powierzył realizację tego zadania ARP SA nie zapewniono efektu realnego wsparcia przedsiębiorców.

ARP SA w 2021 r.⁶⁵ wydała siedem decyzji o udzieleniu pomocy, w efekcie których wypłacono pomoc dwóm przedsiębiorcom w kwocie 8 701,0 tys. zł. ARP SA informowała, że na skuteczność jej działań wpływa skomplikowana procedura udzielania pomocy prowadzona zgodnie z *Kodeksem postępowania administracyjnego*. W 2021 r. przedsiębiorcy skierowali do Ministra pięć ponagieł dotyczących niezłatwienia sprawy administracyjnej w terminie – przewlekłego prowadzenia postępowania o rozpoznanie wniosku o udzielenie pomocy i bezczynności ARP SA. W wyniku rozpatrzenia ponagieł we wszystkich przypadkach Minister stwierdził przewlekłe prowadzenie postępowania, natomiast w dwóch stwierdził również bezczynność ARP SA, działającej jako organ pierwszej instancji.

Do zakończenia czynności kontrolnych Minister nie zatwierdził sprawozdania ARP SA z realizacji dotacji w 2021 r., ponieważ termin jego zatwierdzenia jeszcze nie upłynął. Nie wykonano również oceny przyczyn, które decydują o niewielkiej skali pomocy udzielonej przedsiębiorcom w porównaniu z kwotą dotacji. Kompleksową ocenę zaplanowano na 2022 r. po przeprowadzeniu przez pracowników MRiT kontroli wykorzystania dotacji przez ARP SA i stosowanej procedury udzielania pomocy.

Podjęte w 2020 r. działania, które według planów Ministra miały już w 2021 r. zapewnić ułatwienia w procesie składania i rozpatrywania wniosków o pomoc nie przyniosły efektu. Opracowany w Ministerstwie projekt nowelizacji *ustawy o udzielaniu pomocy* 12 marca 2021 r. skierowano do uzgodnień międzyresortowych i publicznych. W rok po przekazaniu projektu do uzgodnień w MRiT nadal prowadzono prace nad ostatecznym kształtem nowelizacji uwzględniającej zgłoszone w trakcie opiniowania uwagi. W procedurze uzgodnień ARP SA przedstawiła m.in. propozycję rezygnacji z udzielania pomocy w oparciu o przepisy *Kpa*, co jej zdaniem realnie wpłynie na przyspieszenie rozpatrywania wniosków i w konsekwencji na szybkość przyznawania pomocy.

(akta kontroli str. 216-280, 562, 563, 566-572, 722-793)

Realizacja wydatków przez dysponenta III stopnia

W 2021 r. wydatki w rozdziale 75001 *Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej* zrealizowano w kwocie 121 846,0 tys. zł, w tym wydatki niewygasające w kwocie 5 716,3 tys. zł. Na wynagrodzenie wraz z pochodnymi dla

⁶⁵ Spółka przekazała roczne rozliczenie umowy dotacji z 29 stycznia 2021 r. (ze zmianami wprowadzonymi 30 grudnia 2021 r.) udzielonej w kwocie 22 535,7 tys. zł (tylko wydatki nie przeniesione do wydatków niewygasających), z której na pomoc i wydatki ARP SA wykorzystano kwotę 20 632,0 tys. zł, a kwotę 1 903,6 tys. zł zwrócono w okresie przejściowym.

pracowników Ministerstwa w 2021 r. przeznaczono 72,4% wydatków poniesionych przez dysponenta III stopnia.

Badaniem szczegółowym wydatków objęto 45 pozapłacowych zapisów księgowych na kwotę ogółem 7 789,2 tys. zł, w tym w grupie wydatków majątkowych pięć wydatków w kwocie 1 920,5 tys. zł oraz wydatki na wybrane umowy zlecenia. Zbadana próba (kwota 7 929,6 tys. zł) stanowiła 6,5% wydatków dysponenta i 0,6% wydatków w części. Próba została wylosowana metodą monetarną (MUS)⁶⁶. Analiza dokumentacji, obejmująca m.in. planowanie wydatków, zabezpieczenie środków na zakup oraz celowość ich poniesienia, nie wykazała nieprawidłowości. Dowody księgowe objęte badaniem spełniały wymogi formalne oraz były poprawnie opisane. Poniesione wydatki były celowe i zostały rzetelnie skalkulowane. Dodatkowo skontrolowano, opisane poniżej, wybrane celowo wydatki bieżące dysponenta III stopnia w kwocie 198,0 tys. zł (cztery umowy zlecenia i sześć faktur) poniesione z tytułu świadczenia usług medialnych na rzecz Ministerstwa.

(akta kontroli str. 179-183, 491-493, 513-549)

Wydatki dysponenta III stopnia na wybrane umowy zlecenia zawarte w 2021 r.

Szczegółową analizą pod względem rzetelności i legalności zawierania oraz prowadzenia dokumentacji objęto cztery umowy zlecenia zawarte przed przekazaniem w czerwcu 2021 r. przez NIK wniosku pokontrolnego⁶⁷ *Wdrożenie przejrzystych reguł wyboru wykonawców umów o świadczenie usług z poszanowaniem zasady równości wszystkich ubiegających się o nie podmiotów*. Po podjęciu przez Dyrektora Generalnego działań w celu wdrożenia powyższego wniosku NIK nie stwierdzono umów zlecenia zawieranych bez rozeznania rynku.

Umowy zlecenia⁶⁸ zawarto na okres powyżej sześciu miesięcy z osobami fizycznymi nie będącymi pracownikami Ministerstwa, które nie prowadziły działalności gospodarczej. Łączną kwota wydatków poniesionych w 2021 r. na realizację badanych umów to 140,4 tys. zł. I tak:

- Dwie umowy (umowa I i II) zawarto z tą samą osobą na opracowanie projektów w zakresie promocji działań Ministra w szczególności treści promujących działania kierownictwa na stronie www.facebook.com/mrpitgovpl, wykonywanie dokumentacji fotograficznej bieżących aktywności kierownictwa Ministerstwa, opracowanie i przedstawianie nowych rozwiązań w zakresie reklamy wizualnej na podstawie materiałów merytorycznych oraz oczekiwań kierownictwa. Łączne wydatki na realizację umów I i II to kwota 47,9 tys. zł. Od listopada 2021 r. Ministerstwo kontynuowało współpracę z wykonawcą ww. umów na podstawie umowy o pracę.
- Jedną umowę (umowa III) zawarto na świadczenie usługi analiz i doradztwa w kwestiach realizacji strategicznych działań Ministerstwa, planowania działań w sytuacjach kryzysowych oraz przygotowania i korekty tekstów na potrzeby publikacji. Wydatki na realizację umowy III to kwota 23,5 tys. zł.
- Jedną umowę (umowa IV) na wykonanie czynności w zakresie administrowania nieruchomością po zlikwidowanym WPHI o powierzchni 2 011,0 m² zlokalizowaną na terenie Republiki Finlandii. Wydatki na realizację umowy IV to kwota 69,0 tys. zł (równowartość umowy w PLN).

Ponadto zakres umowy zawartej ze spółką mediową (wydatek wybrany losowo w ramach próby wydatków dysponenta III stopnia) obejmował wykonanie usług

⁶⁶ Prawdopodobieństwo wylosowania dowodu księgowego jest proporcjonalne do wartości operacji udokumentowanej tym dowodem. Z ang. *Monetary Unit Sampling* – MUS.

⁶⁷ Po kontroli *Wykonanie budżetu państwa w 2020 r. w części 20 – Gospodarka*.

⁶⁸ Umowy I i II zawarte odpowiednio na okres od 8 lutego do 30 kwietnia 2021 r. oraz od 5 maja do 31 października 2021 r. Umowa III zawarta na okres od 11 grudnia 2020 r. do 30 czerwca 2021 r. Umowa IV zawarta 18 grudnia 2020 r. na okres od 01 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.

polegających na wsparciu w zakresie komunikacji strategicznych działań Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii w obszarze komunikacji. Wydatki Ministerstwa związane z realizacją ww. umowy wyniosły 67,2 tys. zł (jeden wydatek ujęto w wylosowanej próbie).

Umowy I, II i III zawarł ówczesny Zastępca Dyrektora Biura Komunikacji⁶⁹, natomiast umowę ze spółką mediową zawarł ówczesny Dyrektor BK, z pominięciem obowiązkowo stosowanej w Ministerstwie procedury rozeznania rynku. Odstąpienie od rozeznania rynku uzasadniano tym, że wykonawcy spełniali wszystkie wymagania Zamawiającego m.in. posiadali kierunkowe wykształcenie i wieloletnie doświadczenie w pracy w mediach.

NIK zauważa, tak jak w kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r., że umowy zlecenia miały charakter umów o pracę (umowy I i II). Przedmiotem ww. umów były czynności podobne lub tożsame z zadaniami pracowników. Zawieranie umów cywilnoprawnych w takich przypadkach powinno być uzasadnione wyjątkowymi okolicznościami i mieć charakter tymczasowy. Powodem ich zawierania nie mogą być więc braki kadrowe lub wymagania przewidziane procedurą naboru. W przypadku umów I i II nie można stwierdzić, iż miały one doraźny charakter świadczenia usług, gdyż pierwsza z umów była zawarta na okres trzech miesięcy, a kolejna na sześć miesięcy. Co więcej, z wykonawcą ostatecznie zawarto umowę o pracę na czas nieokreślony.

Zdaniem NIK uznaniowo, wyłączając obowiązkowo stosowane rozeznanie rynku, zatrudniono na umowę zlecenie osoby fizyczne (umowy I, II i III) i podmiot gospodarczy wykonujące zadania obsługi medialnej oraz wsparcia Ministerstwa w komunikacji z mediami. Zgodnie z zapisami § 15 ust. 1 zarządzenia⁷⁰ Dyrektora Generalnego MRiT, regułą powinno być wyłanianie wykonawców usług w oparciu o rozeznanie rynku, od którego można odstąpić w uzasadnionych przypadkach, kiedy rozeznanie rynku jest niemożliwe lub nie jest celowe. W przypadku umów I, II i III nie wystąpiły przesłanki do odstąpienia od rozeznania rynku określone w zarządzeniu – dokonanie rozeznania rynku było zarówno możliwe, jak i celowe, zważywszy, że na rynku usług doradczych funkcjonuje spektrum podmiotów specjalizujących się w szeroko rozumianym konsultingu i promocji, w tym w obszarze działalności Ministerstwa. Zastosowana procedura wyboru kandydatów była nieprzejrzysta – nie przedstawiono ogłoszeń, zapytań ofertowych lub zaproszeń do składania ofert kierowanych do potencjalnych wykonawców. Nie jest jasne, w jaki sposób kandydaci powzięli informację na temat zapotrzebowania na usługi o charakterze doradczym w Ministerstwie oraz jakie były oczekiwania zamawiającego w stosunku do wykonawców. W przypadku umów I i II kandydat został polecony przez pracownika Ministerstwa.

NIK nie wnosi uwag do rozliczenia ww. umów w zakresie formalnym i rachunkowym na podstawie protokołów odbioru oraz rachunków do umów zlecenia.

(akta kontroli str. 399-486, 1368-1374)

Po kontroli *Wykonanie budżetu państwa w 2020 r. w części 20 – Gospodarka* NIK skierowała cztery wnioski z obszaru wyboru wykonawców w zamówieniach publicznych, weryfikacji polis ubezpieczeniowych przedstawianych przez wykonawców zamówień publicznych oraz rozliczania i zawierania umów

⁶⁹ Dalej: BK.

⁷⁰ Zarządzenie Nr 8 Dyrektora Generalnego Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad postępowania komórek organizacyjnych Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii w procesie dokonywania wydatków publicznych (niepublikowane) i odpowiednio § 29 ust. 1 zarządzenia nr 5 Dyrektora Generalnego Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 12 marca 2021 r. w sprawie zasad i trybu postępowania w procesie udzielania zamówień publicznych w Ministerstwie Rozwoju, Pracy i Technologii (niepublikowane).

cywilnoprawnych. Według wyjaśnień Dyrektora Generalnego MRiT⁷¹ poprzez przegląd procedur obowiązujących w Ministerstwie, szkolenia i warsztaty oraz wprowadzenie nowych wzorów umów cywilnoprawnych zrealizowano wnioski sformułowane po kontroli *Wykonanie budżetu państwa w 2020 r. w części 20 – Gospodarka*.

Dysponent części wykonując obowiązek sprawowania nadzoru i kontroli wynikającego z art. 175 ufp sporządzał okresowe oceny realizacji wydatków budżetowych w części 20, efektywności wykorzystania środków i realizacji planów w układzie zadaniowym. W ramach sprawowanego nadzoru nad jednostkami podległymi finansowanymi z wydatków części, dysponent występował do kierowników jednostek o ocenę stopnia realizacji zadań i wykonania budżetu oraz wskazanie zagrożeń w realizacji planu finansowego. W 2021 r. m.in. przeprowadzono kontrole wykorzystania dwóch dotacji celowych udzielonych PAIH w 2020 r. Pozytywnie oceniono wykorzystanie dotacji na organizację EXPO 2020 w Dubaju, natomiast negatywnie oceniono wykorzystanie dotacji na realizację działalności promocyjnej w 2020 r. Przeprowadzono również kontrole gospodarki finansowej dwóch placówek zagranicznych Ministerstwa. Kontrole dotacji celowych udzielonych w 2021 r. PARP i ARP SA zaplanowano w 2022 r.

(akta kontroli str. 6-24, 76-85, 281-300)

Zamówienia publiczne finansowane z wydatków budżetu państwa

Szczegółową analizą objęto wybrane celowo⁷² cztery postępowania o udzielenie zamówień publicznych, w tym jedno przeprowadzone w trybie podstawowym bez negocjacji i trzy zamówienia, do udzielenia których z uwagi na wartość zamówienia nie zastosowano ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁷³ lub ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁷⁴.

- Zamówienie związane z prowadzonym postępowaniem w trybie podstawowym bez negocjacji, dotyczyło *Dostawy Systemu bezprzewodowego dostępu do sieci WiFi wraz z wdrożeniem i instruktażem oraz usługami wsparcia technicznego dla Ministerstwa Rozwoju i Technologii*, wartość udzielonego zamówienia 440 tys. zł brutto, w 2021 r. wykonane zostały wydatki w wysokości 411,7 tys. zł, to jest 93,6% wartości umowy⁷⁵.
- Zamówienia o wartości nieprzekraczającej⁷⁶ wartości 30 tys. euro/130 tys. zł netto, związane z postępowaniami:
 - 1) *Świadczenie usług doradztwa z zakresu pomocy publicznej w odniesieniu do przygotowanego programu inwestycyjnego pn. „Instalacje OZE realizowane przez społeczności energetyczne” planowanego do finansowania ze środków Krajowego Planu Odbudowy w ramach unijnego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności* o wartości udzielonego zamówienia 147,6 tys. zł (brutto). W 2021 r. wydatki zostały wykonane w pełnej wysokości;
 - 2) *Przygotowanie i przeprowadzenie czterech dwuetapowych szkoleń dla przedsiębiorców oraz przygotowanie i przeprowadzenie dwóch, jednoetapowych szkoleń dla pracowników urzędów: gminy, miasta lub starostwa powiatowego oraz pracowników Centrów Obsługi Importera i Eksportera w Urzędach Marszałkowskich (COIE), Specjalnych Stref Ekonomicznych (SSE) oraz*

⁷¹ Pismo z 18 stycznia 2022 r. nr DKT-V.0810.2.2022.

⁷² Wybór jednego z zamówień o największej wartości z wyłączeniem robót budowlanych, finansowanych z części 20 budżetu państwa i trzech zamówień bliskich kwocie granicznej 30 tys. euro.

⁷³ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm. Dalej: *Pzp*. Ustawa uchylona z dniem 1 stycznia 2021 r.

⁷⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 1129, ze zm. Dalej: *nowe Pzp*.

⁷⁵ Pozostała kwota 28,3 tys. zł została zapłacona w dniu 14 stycznia 2022 r., ze środków budżetowych roku 2022.

⁷⁶ Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1 *Pzp*.

stowarzyszeń przedsiębiorców. Tematem wszystkich szkoleń są procedury przetargowe rządu USA a celem ułatwienie dużej liczbie przedsiębiorców, szczególnie MŚP oraz instytucjom naukowym działającym na terenie Polski, rozwoju działalności w oparciu o dostawy towarów i usług dla rządu USA o wartości udzielonego zamówienia 156,2 tys. zł, w 2021 r. wydatki zostały wykonane w 100% oraz

3) Sporządzenie modelu biznesowego wdrożenia koncepcji prosumenta zbiorowego, wirtualnego oraz społeczności energetycznych OZE przez gminy na rzecz osób dotkniętych problemem ubóstwa energetycznego ze szczególnym uwzględnieniem roli klastrów energii i rozwoju rozproszonego rynku energii o wartości udzielonego zamówienia 98,4 tys. zł (brutto), w 2021 r. wydatki zostały wykonane w 100%.

Analizie poddano również jedno zamówienie, które będzie finansowane w 2022 r. z wydatków niewygasających z upływem 2021 r. W IV kwartale 2021 r. Sekretarz Stanu w MRiT – Pełnomocnik Rządu ds. Małych i Średnich Przedsiębiorstw podjęła decyzję o przeprowadzeniu kampanii informacyjno-promocyjnej *Polskiego Ładu* zadanie pt. *Uruchomienie i prowadzenie multikanałowego Centrum Informacji Polski Ład*. Z wnioskiem o podjęcie decyzji o realizacji zamówienia wystąpił Zastępca Dyrektora Departamentu Gospodarki Cyfrowej MRiT. Procedura postępowania, prowadzona zgodnie z *nowym Pzp*, rozpoczęta 22 października 2021 r., zakończona została podpisaniem w dniu 14 grudnia 2021 r. umowy z wybraną firmą, wartość umowy brutto 451,9 tys. zł (netto 367,5 tys. zł). Całość wydatków planowanych na realizację tego zadania zgłoszono do wydatków niewygasających⁷⁷ z upływem 2021 r. (Załącznik nr 1 do rozporządzenia, pozycja 310 *Utrzymanie trwałości i rozwój projektów: CEIDG, PEF, PIP (biznes.gov.pl), KIG-Punkt Kontaktowy*). W związku z wpływem do MRiT w styczniu 2022 r. faktury (tytułem: miesięczne wynagrodzenie za grudzień 2021 r., prace techniczne, prace techniczne – koszt przekierowań i korekty) kwotę 40,1 tys. zł ujęto jako zobowiązania roku 2021, do realizacji w 2022 r., sfinansowanej z wydatków niewygasających z upływem 2021 r.

W ramach badanych ww. procedur w zakresie przygotowania i przeprowadzenia postępowania, udzielenia, jak i realizacji zamówienia, w tym zmian umowy w sprawie zamówienia publicznego zawartego w trybie podstawowym (440,0 tys. zł brutto), jak i zamówień o wartości nieprzekraczającej wartości 30 tys. euro (łącznie o wartości 402,2 tys. zł), nie zidentyfikowano nieprawidłowości. Prawidłowo stosowana była zasada zachowania uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców. Zamówienia te zostały przeprowadzone odpowiednio na podstawie przepisów *nowego Pzp* lub *Pzp* oraz wewnętrznych regulacji⁷⁸ obowiązujących w MRiT. Ich realizacja odbyła się zgodnie z treścią zawartych umów. Poniesione w związku z tymi zamówieniami wydatki były celowe i służyły realizacji zadań jednostki.

W 2021 w MRiT⁷⁹ nie prowadzono postępowań, których przedmiotem byłyby towary lub usługi niezbędne do przeciwdziałania COVID-19.

Plan postępowań o udzielenie zamówień przewidzianych do przeprowadzenia przez Ministerstwo w 2021 r. podpisany został przez Dyrektora Generalnego Ministerstwa w dniu 23 lutego 2021 r. oraz w tym dniu zamieszczony został na stronie internetowej

⁷⁷ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2021 nie wygasają z upływem roku budżetowego (Dz.U. poz. 2407).

⁷⁸ W 2021 r. w Ministerstwie obowiązywało: zarządzenie Nr 8 Dyrektora Generalnego Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad postępowania komórek organizacyjnych Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii w procesie dokonywania wydatków publicznych (niepublikowane), zmienione zarządzeniem Nr 15 z dnia 20 sierpnia 2019 r. i zarządzeniem Nr 5 z dnia 12 marca 2021 r.

⁷⁹ Pismo z 25 lutego 2022 r. nr BDG-V.0810.3.2022 (AK2).

Ministerstwa i w Biuletynie Zamówień Publicznych pod nr 2021/BZP 00009751/01/P. Termin podpisania i publikacji *Planu postępowań* zgodny był z przepisami określonymi w art. 23 ust. 1 *nowego Pzp*, zgodnie z którymi, *Plan postępowań* sporządzany jest i zamieszczany w Biuletynie Zamówień Publicznych nie później niż w terminie 30 dni od daty przyjęcia budżetu, tj. w tym przypadku od 28 stycznia 2021 r. – daty podpisania ustawy budżetowej przez Prezydenta RP.

W 2021 r. wystąpiło 20 aktualizacji⁸⁰ *Planu postępowań o udzielenie zamówień* przewidzianych do przeprowadzenia przez Ministerstwo w 2021 r. Jak wynika z wyjaśnień⁸¹ Zastępcy Dyrektora Biura Dyrektora Generalnego, dokonanie tych aktualizacji wynikało z wniosków komórek merytorycznych (łącznie osiem departamentów/biur) o dokonanie aktualizacji planu zamówień na 2021 r.

Z udzielonych w roku 2021 zamówień, Ministerstwo Rozwoju i Technologii sporządziło w ustawowym terminie – do 1 marca (zgodnie z wymogami określonymi w art. 98 *Pzp* i art. 82 *nowego Pzp*) dwa sprawozdania – jedno dla umów, które były zawarte na podstawie *Pzp* oraz drugie dla umów zawartych na podstawie *nowego Pzp*. Sprawozdania te zostały przekazane do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych w dniu 18 lutego 2022 r.

(akta kontroli str. 1090-1202)

Opracowanie projektu *Polityki zakupowej państwa*

Realizując obowiązek wynikający z art. 21 *nowego Pzp*, minister właściwy do spraw gospodarki w dniu 10 listopada 2021 r. rozpoczął uzgodnienia, konsultacje publiczne oraz opiniowanie projektu uchwały RM w sprawie przyjęcia *Polityki zakupowej państwa* w ramach rządowego procesu legislacyjnego. W dniu 3 grudnia 2021 r. projekt przekazano do rozpatrzenia przez Stały Komitet Rady Ministrów⁸², który przyjął projekt uchwały i rekomendował go RM w dniu 16 grudnia 2021 r. MRiT dostosowało *Ocenę Skutków Regulacji*⁸³ projektu polityki do ustaleń SKRM. W dniu 23 grudnia 2021 r. Sekretarz RM przekazał członkom RM oraz stałym uczestnikom obrad projekt uchwały do rozpatrzenia w trybie obiegowym z terminem wnoszenia ewentualnych uwag do dnia 28 grudnia 2021 r. do godziny 12:00. Po rozpatrzeniu projektu uchwały przez SKRM nie było rozbieżności stanowisk odnośnie treści projektu uchwały pomiędzy uczestnikami Komitetu. W dniu 28 grudnia 2021 r. wpłynęły do resortu uwagi Ministra Finansów, który podniósł, że w jego ocenie wspomniana OSR nie odpowiada ustaleniom dokonany przez SKRM. Uwagi Ministra Finansów wynikały z tego, że inaczej niż MRiT interpretował on ustalenia Komitetu. Minister Rozwoju i Technologii szczegółowo odniósł się do wątpliwości Ministra Finansów wyjaśniając, że przedstawiona OSR odpowiada ustaleniom SKRM. W związku z brakiem ostatecznego stanowiska Ministra Finansów, co uniemożliwiło przyjęcie projektu uchwały w trybie obiegowym, Sekretarz Rady Ministrów na początku stycznia 2022 r. podjął decyzję o skierowaniu projektu uchwały w sprawie przyjęcia *Polityki zakupowej państwa* do rozpatrzenia przez RM na posiedzeniu w dniu 11 stycznia br., na którym to posiedzeniu projekt został przyjęty.

(akta kontroli str. 1308-1340)

Wydatki, które nie wygasły z upływem 2020 r.

Zgłoszone przez Ministerstwo i ujęte w rozporządzeniu (pozycje od 83 do 104 w załączniku nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2020 r. w sprawie wydatków budżetów państwa, które w roku 2020 nie wygasają z upływem

⁸⁰ Zgodnie z art. 23 ust. 4 ustawy z 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych, zamawiający zapewnia aktualność planu postępowań o udzielenie zamówień. Aktualizację planu zamieszcza się w BZP oraz na stronie internetowej zamawiającego.

⁸¹ Pismo z 25 lutego 2022 r. nr BDG-V.0810.3.2022 (AK2).

⁸² Dalej: SKRM.

⁸³ Dalej: OSR.

roku budżetowego⁸⁴) 22 zadania w ramach wydatków części 20 budżetu państwa przeniesionych z 2020 r. do wykorzystania w 2021 r. na łączną kwotę planu 27 317,7 tys. zł, zostały zrealizowane⁸⁵ w wysokości 25 149,3 tys. zł, co stanowiło 92,1% planu.

Ministerstwo dokonało w trakcie 2021 roku (po zakończeniu realizacji danego zadania i powstaniu oszczędności przy jego wykonaniu albo w przypadku braku możliwości pełnej realizacji zadania) zwrotu niewykorzystanych środków na wyodrębniony rachunek wydatków niewygasających w łącznej kwocie 2 100,5 tys. zł.

W dwóch przypadkach MRiT zwróciło niewykorzystane środki przeznaczone na zadania organizacji udziału Polski w EXPO w Dubaju na wyodrębniony rachunek wydatków niewygasających po terminie określonym w art. 21 ust. 7-9 ustawy z dnia 7 października 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania społeczno-gospodarczym skutkom COVID-19, zgodnie z którym, środki te podlegają rozliczeniu i przekazaniu na wyodrębniony rachunek wydatków niewygasających w terminie 14 dni od 30 listopada 2021 r., tj. do 14 grudnia 2021 r. W pierwszym przypadku⁸⁶ PAIH zwróciła kwotę 67,9 tys. zł w dniu 16 grudnia 2021 r. – dwa dni po terminie, a w drugim⁸⁷ kwotę 1,3 tys. zł PAIH zwróciła w dniu 2 lutego 2022 r. – 50 dni po terminie.

W związku ze zwrotami dokonanymi po terminie wynikającym z zapisów umowy dotacji zawartej z PAIH, naliczono beneficjentowi dotacji odpowiednio odsetki w wysokości 15 zł (zapłacone w dniu 23 grudnia 2021 r.) i 12 zł (zapłacone w dniu 24 stycznia 2022 r.).

Ewidencja analityczna środków niewygasających była prowadzona prawidłowo, w sposób umożliwiający przedstawienie sprawozdania z wykonania wydatków w szczególności dział, rozdział, paragraf.

(akta kontroli str. 971-1089)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nierzetelne, w tym z punktu widzenia zadań Ministra odpowiedzialnego za kształtowanie warunków podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej, było wydanie z niemal pięciomiesięcznym opóźnieniem przepisów rozporządzeń w sprawie kas rejestrujących w miejsce przepisów, które utraciły moc 1 maja 2021 r.

(akta kontroli str. 1348, 1350-1352, 1398-1402)

⁸⁴ Dz. U. poz. 2422.

⁸⁵ Ze wszystkich 22 zadań, dziewięć zostało zrealizowanych w 100%, cztery w niespełną 100% (95-99,9%), wykonanie dwóch zadań było zerowe (w jednym przypadku z uwagi na sytuację pandemiczną wykonawca nie był w stanie zrealizować umowy w terminie umożliwiającym wykorzystanie środków niewygasających, tj. do 30 listopada 2021 r., a w drugim wystąpiła konieczność powtórzenia procedury przetargowej, której termin rozstrzygnięcia uniemożliwił dokonanie płatności za realizację całości zamówienia w terminie do 30 listopada 2021 r.). Przyczyny niepełnej realizacji pozostałych zadań związane były z sytuacją epidemiologiczną spowodowaną COVID-19, powodującą przesunięcie części zadań do realizacji w późniejszym terminie. Natomiast niepełne wykorzystanie środków na niektóre zrealizowane zadania było m.in. wynikiem uzyskania w postępowaniach o zamówienie publiczne niższych cen od kwot ujętych w szacunkach.

⁸⁶ PAIH dokonał zwrotu na rachunek MRiT kwoty 67,9 tys. zł w dniu 15 grudnia 2021 r. – jeden dzień po terminie. W następnym dniu – 16 grudnia 2021 r. Ministerstwo przekazało te środki na rachunek środków niewygasających w Ministerstwie Finansów.

⁸⁷ W dniu 24 stycznia 2022 r. PAIH zwrócił na rachunek Ministerstwa niewykorzystaną dotację ze środków niewygasających w kwocie 1,3 tys. zł (41 dni po terminie). Środki te zostały zwrócone przez MRiT początkowo na rachunek dochodów budżetu państwa (2022 r.), a następnie po korekcie na wniosek MF, na rachunek środków niewygasających (2021 r.) w dniu 2 lutego 2022 r., tj. 50 dni po terminie.

2. Nierzetelne, wobec obowiązku wynikającego z § 15 ust. 1 zarządzenia⁸⁸ Dyrektora Generalnego MRiT, było pominięcie obowiązkowo stosowanego rozeznania rynku, dokonanie wyboru wykonawców w sposób uznaniowy oraz zawarcie umów zlecenia z osobami fizycznymi (umowy I, II i III) i umowy z podmiotem gospodarczym, wykonującymi zadania obsługi medialnej oraz wsparcia Ministerstwa w komunikacji z mediami. Zgodnie z zapisami § 15 ust. 1 ww. zarządzenia, regułą powinno być wyłanianie wykonawców usług w oparciu o rozeznanie rynku, od którego można odstąpić w uzasadnionych przypadkach, kiedy rozeznanie rynku jest niemożliwe lub nie jest celowe.

(akta kontroli str. 399-482, 1368-1374)

2.2 Wydatki budżetu środków europejskich

Opis stanu
faktycznego

Wydatki budżetu środków europejskich w części 20 – Gospodarka zaplanowano w wysokości 81 897,0 tys. zł, a zrealizowano w kwocie 52 288,7 tys. zł (63,8% planu po zmianach). Zostały one poniesione na wdrażanie projektów wskazanych w Umowie Partnerstwa 2014-2020, w ramach II i III osi priorytetowej Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020⁸⁹, Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020⁹⁰ oraz Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014-2020. Niższe niż planowano wykorzystanie BŚE wynikało m.in. ze zmiany harmonogramów płatności w projektach PO IR: Inno_Lab i Brand (blokada wydatków) oraz Światowej Wystawy EXPO 2020 w Dubaju.

Minister Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej decyzją z 22 października 2021 r. zwiększył limit wydatków o kwotę 915 tys. zł. Zwiększenie wydatków było wynikiem przeniesienia do części 20 oszczędności powstałych w czasie realizacji zadań w częściach 18 – Budownictwo, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz mieszkalnictwo i 40 – Turystyka. Przeniesienia wydatków dokonano na wniosek dysponenta części w celu zapewnienia środków na realizację finansowanego z PO IŚ projektu pn. *Poprawa efektywności energetycznej budynku Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii przy Placu Trzech Krzyży 3/5 w Warszawie*.

NIK nie wnosi uwag do wnioskowania przez dysponenta części 20 o przeniesienie środków na ww. cel, w efekcie czego Minister Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej podjął decyzję o przeniesieniu wydatków pomiędzy działami i rozdziałami części 20 (łączna kwota 8 025,9 tys. zł) z przeznaczeniem na realizację ww. projektu sfinansowanego z PO IŚ.

Analizie poddano trzy wydatki z BŚE w kwocie 2 794,5 tys. zł (5,3% wydatków), do których NIK nie wnosi uwag. Badaniem objęto wybraną celowo wypłatę zaliczki dotacji celowej dla PARP w kwocie 2 000 tys. zł w ramach projektu pozakonkursowego *Monitoring Krajowej Inteligentnej Specjalizacji*⁹¹ finansowanego z PO IR. Zgodnie z umową z PARP zaliczka będzie rozliczona w 2022 r. Badaniem objęto również dwa losowo wybrane wydatki majątkowe dysponenta III stopnia przeznaczone na dofinansowanie z PO IŚ ww. projektu poprawy efektywności energetycznej budynku kwocie 794,8 tys. zł.

(akta kontroli str. 126-129, 186-189, 204, 281-300, 490-545, 553-557, 575)

⁸⁸ Zarządzenie Nr 8 Dyrektora Generalnego Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad postępowania komórek organizacyjnych Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii w procesie dokonywania wydatków publicznych (niepublikowane) i odpowiednio § 29 ust. 1 zarządzenia nr 5 Dyrektora Generalnego Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 12 marca 2021 r. w sprawie zasad i trybu postępowania w procesie udzielania zamówień publicznych w Ministerstwie Rozwoju, Pracy i Technologii (niepublikowane).

⁸⁹ Dalej: PO IR.

⁹⁰ Dalej: PO IŚ.

⁹¹ Projekt pozakonkursowy realizowany w ramach 2 osi priorytetowej Wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności B+R+I PO IR.

Stwierdzone
nieprawidłowości
OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa i budżetu środków europejskich w 2021 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków. Zrealizowane wydatki zapewniły wsparcie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki, wsparcie inwestycji i promocję gospodarki polskiej za granicą oraz sfinansowanie kosztów funkcjonowania Ministerstwa.

Wydatki zostały poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi; nie stwierdzono niezgodnego z przepisami wydatkowania środków publicznych. Poniesione wydatki były celowe i służyły realizacji zadań jednostki.

OBSZAR

3. Sprawozdawczość i księgi rachunkowe

3.1 Sprawozdania

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań za 2021 r. przez dysponenta części 20 – Gospodarka i sprawozdań jednostkowych Ministerstwa:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27 po korektach),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28 po korektach),
- z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (Rb-28NW),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),
- Rb-33 z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego,
- Rb-40 z wykonania określonego w ustawie budżetowej na dany rok budżetowy, planu finansowego państwowego funduszu celowego,
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1 po korektach),
- z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego/agencji wykonawczej/institucji gospodarki budżetowej/państwowej osoby prawnej w układzie zadaniowym (Rb-BZ2).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2021 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N po korektach) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z po korektach).

Według stanu na 5 kwietnia 2022 r. Ministerstwo sporządziło dziewięć korekt rocznych jednostkowych sprawozdań budżetowych Rb-27, Rb-28 i Rb-BZ1 oraz Rb-N i Rb-Z za IV kwartał 2021 r. w zakresie dysponenta I i III stopnia. Dokonano również korekty jednego sprawozdania budżetowego łącznego za IV kwartał 2021 r. Rb-N.

(akta kontroli str. 821-823, 903-906, 916-922, 950-954, CD1 poz. 1-30, poz. 33-221)

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 20 – Gospodarka na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent pierwszego i trzeciego stopnia po korektach) były zgodne

z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość i rzetelność sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania (po korektach) zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Sprawozdania (po korektach) przedstawiają wiarygodne dane o dochodach i wydatkach oraz związanych z nimi należnościach i zobowiązaniach.

(akta kontroli str. 824-835, CD1 poz. 129)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.2 Księgi rachunkowe

Opis stanu
faktycznego

W Ministerstwie obowiązywała jedna polityka rachunkowości⁹² dla wszystkich części budżetowych.

Porównanie zestawienia obrotów i sald kont syntetycznych za 2020 r. księgi głównej dysponenta części 20 ze stanami na dzień 1 stycznia 2021 r. wynikającymi z zestawienia obrotów i sald kont syntetycznych za 2021 r. wykazało, że w zestawieniu obrotów i sald dysponenta I stopnia MRiT na 31 grudnia 2020 r. i na 1 stycznia 2021 r. na stronie Winien (WN) konta 290 wykazano saldo ze znakiem minus -2 150 117 703,95 zł, a na koniec 2021 r. saldo ze znakiem minus -2 147 473 044,14 zł. Dysponent III stopnia MRiT prawidłowo wykazywał saldo konto 290 po stronie Ma (MA) ze znakiem plus.

Według wyjaśnień Głównej Księgowej Ministerstwa⁹³, w wyniku dokonanych przebiegowań na dzień 31 grudnia 2021 r. konto 290 prezentuje saldo dodatnie po stronie MA. W celu zmiany prezentacji danych ewidencjonowanych na koncie 290 dokonano rozbudowy słowników księgowego systemu informatycznego (FK) wykorzystywanego do księgowania operacji gospodarczych oraz prezentowania sald dla poszczególnych kont księgowych. Utworzono nowy typ rozrachunku z odpowiednimi parametrami dedykowanymi księgowaniu odpisów aktualizujących, w konsekwencji którego konto 290 prezentuje saldo dodatnie po stronie MA. Nowy parametr systemu księgowego (słownik systemu FK) pozwolił na dokonanie przebiegowań pomiędzy dotychczas wykorzystywanym typem rozrachunku z parametrami powodującymi prezentowanie salda po stronie WN z minusem a zaksięgowaniem na nowym parametrze księgowym – typie rozrachunku, pozwalającym na prezentację salda konta 290 po stronie MA z plusem. W następstwie dokonanych zmian w systemie finansowo-księgowym dokonano przebiegowań na koncie 290, w konsekwencji których, saldo konta 290 na dzień 31 grudnia 2021 r. wykazuje dodatnią kwotę po stronie MA. Powyższe rozwiązanie skutkuje wyłącznie zmianą w prezentacji salda konta 290, na podstawie dotychczas zaewidencjonowanych zdarzeń gospodarczych. Operacje gospodarcze dotyczące odpisów aktualizujących będą dokonywane z wykorzystaniem ww. wymienionych parametrów i będą kontynuowane w latach przyszłych, a saldo konta 290 wykazywane będzie po stronie MA z plusem.

(akta kontroli str. 806-820, 863-865, 923-949, CD1 poz. 13-32)

Badanie wiarygodności ksiąg rachunkowych dysponenta III stopnia części 20 – Gospodarka przeprowadzono na próbie 68 zapisów dotyczących dochodów i wydatków o łącznej wartości 16 383,8 tys. zł (wylosowanych metodą monetarną) wyselekcjonowanych na podstawie przeprowadzonego przeglądu analitycznego ksiąg rachunkowych, obejmującego 2537 zapisów księgowych. Ponadto dokonano

⁹² Zarządzenie nr 8 Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 28 grudnia 2021 r. w sprawie zasad (polityki) rachunkowości wraz z planem kont w Ministerstwie Rozwoju i Technologii (Dz. Urz. MRiT poz. 8).

⁹³ Pismo DBF z 23 marca 2022 r. i pismo DBF z 28 marca 2022 r. nr IK 1983426.

wyboru próby metodą celową czterech zapisów dotyczących wydatków na łączną kwotę 709,6 tys. zł, dwóch zapisów dotyczących środków trwałych na łączną kwotę 5 248,1 tys. zł oraz 10 sald należności (łączna kwota 1 295,6 tys. zł) i zobowiązań (łączna kwota 514,0 tys. zł), z wyłączeniem zobowiązań z tytułu wynagrodzeń i ich pochodnych.

Przeгляд analityczny zapisów księgowych Dziennika za rok 2021 wykazał 20 przypadków dotyczących niewłaściwych okresów księgowania, braku wymaganych przepisami dat oraz błędnych sekwencji dat. Jak wyjaśniła Główna Księgowa Ministerstwa⁹⁴ błędy wynikały z oczywistych pomyłek i zostały skorygowane w trakcie kontroli.

Kontrola zapisów księgowych za styczeń-luty 2022 r. wykazała zapisy księgowe z rokiem 2020. Departament Budżetu i Finansów MRiT wyjaśnił⁹⁵, że w przypadku daty z rokiem 2020 w dacie operacji gospodarczej w wykazanej w pozycji nr 1517 i nr 1518 wystąpiła oczywista pomyłka pisarska. Właściwa data to 4 stycznia 2022 r.

Poza wyżej opisanymi przypadkami, dowody księgowe sporządzono prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym. Operacje gospodarcze udokumentowane tymi dowodami właściwie ujęto w księgach rachunkowych.

W trakcie kontroli poza ww. opisanymi przypadkami nie zidentyfikowano nieprawidłowości, które wskazywałyby, że w zakresie zapisów dotyczących dochodów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań, księgi rachunkowe stanowiące podstawę sporządzenia sprawozdań dysponenta części 20 prowadzone były nieprawidłowo.

(akta kontroli str. 806-820, 836-862, 866-915)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych.

Księgi rachunkowe, w zakresie dochodów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań, z wyjątkiem opisanych wyżej przypadków, były prowadzone prawidłowo. Wszystkie transakcje zostały w pełni, poprawnie i dokładnie zarejestrowane w księgach rachunkowych oraz przedstawiono je w sprawozdaniu budżetowym. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zgodności dotyczącej poprawności formalnej zapisów i dowodów księgowych (z wyjątkiem dat) ani w zakresie mechanizmów kontroli dotyczące akceptacji (merytorycznej i formalno-rachunkowej), wskazania dekretacji lub okresu księgowania, nanoszenia korekt i poprawek, zatwierdzania.

Nie stwierdzono także nieprawidłowości w zakresie wiarygodności (rocznej lub bieżącej) dotyczącej błędów mających wpływ na dane wykazane w sprawozdaniach budżetowych jednostki (odpowiednio rocznych lub bieżących).

V. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami związanymi z realizacją budżetu w części 20 – Gospodarka w 2021 r. Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na potrzebę stosowania rozeznania rynku w procesie realizacji zakupu usług oraz kontynuowanie działań edukacyjnych pracowników Ministerstwa w zakresie przepisów regulujących proces zakupów. Najwyższa Izba Kontroli zwraca również uwagę na potrzebę monitorowania terminowości realizacji zadań dotyczących

⁹⁴ Ibidem.

⁹⁵ Ibidem.

wydawania przez ministra właściwego do spraw gospodarki aktów wykonawczych, aby zapewnić ciągłość obowiązywania regulacji.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie⁹⁶ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Poniższy zapis stosowany w przypadku sformułowania uwag i wniosków pokontrolnych w wystąpieniu

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 14 kwietnia 2022 r.

Wiceprezes
Najwyższa Izba Kontroli
Małgorzata Motylow
/—/

.....
podpis

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonał:
Najwyższa Izba Kontroli
p.o. Dyrektora Departamentu Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji

Maciej Maciejewski

.....
podpis

⁹⁶ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.